

deklaracja środowiskowa 8/22

Spis treści

1.	Charakterystyka ERBUD S.A.	9
1.1.	Czym jest ERBUD?	9
1.2.	Zarząd i Oddziały ERBUD S.A.	13
1.3.	Grupa ERBUD - spółki zależne od ERBUD S.A.	18
1.4.	Konkurs „Buduj Bezpiecznie”	22
1.5.	Fundacja ERBUD Wspólne Wyzwania im. Eryka Grzeszczaka	24
1.6.	Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie	26
2.	Charakterystyka Zintegrowanego Systemu Zarządzania	33
2.1.	Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania	34
2.2.	Struktura organizacyjna Systemu Zarządzania Środowiskowego	36
2.3.	Opis funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego	39
2.4.	Kontekst organizacji i współpraca z otoczeniem ERBUD S.A.	44
2.3.1.	Strony zainteresowane	44
2.4.2.	Komunikacja wewnątrz Grupy	46
2.4.3.	Komunikacja zewnętrzna	48
3.	Spółeczna odpowiedzialność za środowisko, dobre praktyki proekologiczne	52
4.	Aspekty środowiskowe	64
4.1.	Kryteria i ocena znaczenia aspektów środowiskowych	64
4.2.	Bezpośrednie aspekty środowiskowe	66
4.3.	Pośrednie aspekty środowiskowe	70
5.	Cele i zadania środowiskowe	74
6.	Środowiskowe efekty działalności w odniesieniu do aspektów znaczących	76
6.1.	Efektywność energetyczna	78
6.2.	Zużycie materiałów	84
6.3.	Gospodarka odpadami	87
6.4.	Różnorodność biologiczna	94
6.5.	Emisje do powietrza	96
7.	Pośredni pozytywny wpływ działalności ERBUD na środowisko	104
8.	Zgodność z wymaganiami prawnymi mającymi zastosowanie w ERBUD S.A.	112
9.	Oświadczenie Weryfikatora Środowiskowego EMAS	117

Własna pasieka w oddziale Toruń

Szanowni Państwo,

jestem niezwykle dumny z deklaracji środowiskowej, której aktualizację mamy przyjemność Państwu przekazać.

Jest to dla nas wyjątkowy dokument prezentujący nie tylko profil naszej firmy, politykę czy struktury systemu zarządzania, ale również po raz kolejny pokazujemy w tak kompleksowy sposób wszystkie dane dotyczące środowiskowych efektów działalności ERBUD-u.

Choć tak wiele udało się już osiągnąć, nie spoczywamy na laurach i wyznaczamy sobie kolejne ambitne cele. Wszystko po to, by kolejnym pokoleniom zostawić naszą planetę w możliwie jak najlepszym stanie.

Wdrożenie systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS to jeden z kroków spółki do potwierdzania realizowanej przez nas strategii klimatycznej związanej z realizacją Europejskiego Zielonego Ładu. To dla nas szczególnie istotne.

Jako Grupa ERBUD realizujemy wiele zadań, które wpływają na poprawę stanu środowiska. Jako ONDE jesteśmy czołowym graczem w budownictwie dla segmentu OZE (odnawialnych źródeł energii). W ERBUD Industry poprawiamy jakość środowiska modernizując i budując instalacje odsiarczania i oczyszczania spalin w elektrowniach i elektrociepłowniach, remontujemy lub zmieniamy przeznaczenie tradycyjnych instalacji opalanych węglem. To my realizowaliśmy pierwsze kotły elektrodowe w Polsce. Jako ERBUD budujemy obiekty kubaturowe z certyfikatami ekologicznymi BREEAM lub LEED, wybudowaliśmy zeroemisyjną spalarnię odpadów w Koninie czy modernizowaliśmy stacje uzdatniania wody. Takie zamówienia zawsze cieszą nas podwójnie.

Na tym nie poprzestajemy. W Ostaszewie powstaje fabryka obiektów modułowych, które budować będziemy z drewna. Rozwój tej technologii pozwoli zaoszczędzić duże ilości emisji CO₂ w porównaniu do tradycyjnego budownictwa. W tradycyjnym budownictwie chcemy badać nasz wpływ na środowisko, optymalizować emisje, zużycie zasobów naturalnych i na podstawie tego wyznaczać kolejne ambitne cele.

Dariusz Grzeszczak
Prezes Zarządu

1.1. Czym jest ERBUD?

Istniejemy od ponad **30 lat**.

Pochodzimy **z Torunia**.

Jesteśmy **czwartą** największą grupą budowlaną w Polsce.*

Jesteśmy **największą** polską, rodzinną grupą kapitałową w branży.

W ramach Grupy ERBUD zatrudniamy prawie **3000 osób**.

W skład Grupy ERBUD wchodzi **11 spółek** w Polsce i w Niemczech, ale działamy też w Belgii, Holandii, Francji czy Norwegii.

Największa z naszych spółek – ERBUD S.A. ma **7 oddziałów** w Polsce: w Warszawie, Toruniu, Wrocławiu, Szczecinie, Rzeszowie i Krakowie oraz nowy oddział budownictwa hydrotechnicznego w Gdańsku, który rozpoczyna pierwsze realizacje.

Jesteśmy notowani na **Giełdzie Papierów Wartościowych** i wchodzimy w skład indeksu spółek budowlanych WIG Budownictwo.

Jako Grupa realizujemy ponad **120 projektów rocznie**.

Jesteśmy sygnatariuszem **PBB** (Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie).

Od 7 lat działa **Fundacja ERBUD** Wspólne Wyzwania im. Eryka Grzeszczaka.

Co robimy?

Biurowce

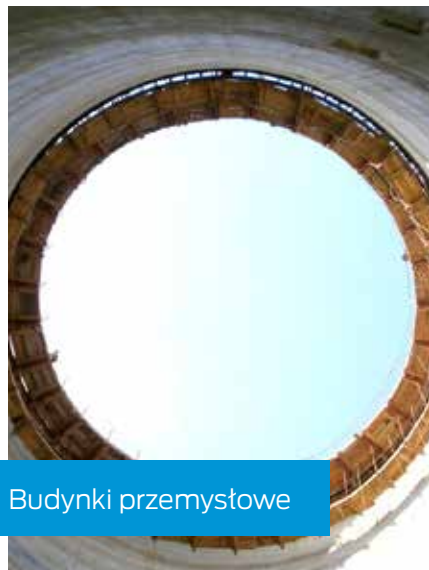
Galerie handlowe

Szpitałe

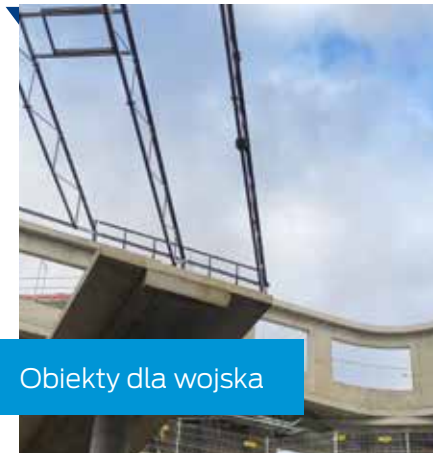
Mieszkania

Budynki przemysłowe

Szkoły

Obiekty dla wojska

Farmy wiatrowe

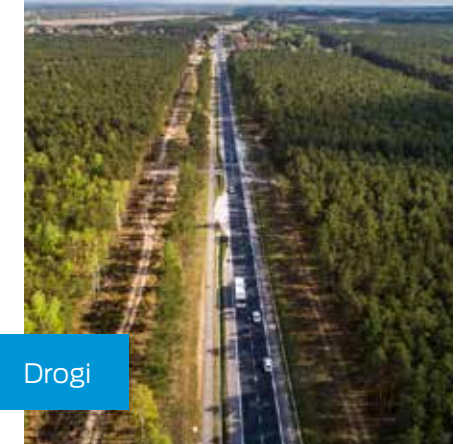
Farmy fotowoltaiczne

Hotele

Budownictwo inżynieryjne

Drogi

Hale sportowe

Muzea

Elektrociepłownie

1.2. Zarząd

Jacek Leczkowski

Wiceprezes Zarządu

Wieloletni prezes ONDE S.A., od 2020 r. wiceprezes ERBUD S.A. Absolwent Politechniki Poznańskiej na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, w latach 2020-2021 przewodził Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie w ramach naszej prezydencji. W ERBUD S.A. nadzoruje pion: Produkcji, Prawny, Zakupów, ZSZ i Zaopatrzenia Centralnego, a także dział BIM, a w ramach Grupy ERBUD Pion BHP oraz spółki ONDE, ERBUD Operations, JV WMER Matoc.

Dariusz Grzeszczak

Prezes Zarządu

Ponad 30 lat temu wraz z ojcem Erykiem (pierwsze litery jego imienia znajdują się w nazwie firmy) założył spółkę ERBUD. Absolwent Politechniki Gdańskiej na kierunku Budowa Maszyn. Od 2011 roku członek Polskiej Rady Biznesu (PRB). Ma trzy córki, lubi golfa i sztukę współczesną. Nadzoruje działy: HR, Marketingu, Komunikacji i PR, Doradców Zarządu ds. strategii i rozwoju, Biuro Zarządu, Biura Nadzoru Właścicielskiego oraz działalność zagraniczną – MOD21, ERBUD International, IVT i IKR.

Agnieszka Głowacka

Wiceprezeska Zarządu

Związana z Grupą ERBUD od 1998 r. Zajmuje się kreowaniem polityki finansowej oraz współpracą z instytucjami finansowymi. Koordynuje i nadzoruje finanse całej Grupy ERBUD, jest także odpowiedzialna za politykę kontrolingową i spółkę ESS. Absolwentka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Ekonomii i Zarządzania, specjalność Finanse. Posiada międzynarodowy certyfikat MCBT i akredytację trenerską Brian Tracy International. Jest wiceprezesem i jedną z inicjatorek Fundacji ERBUD.

Oddziały ERBUD S.A.

Hi Piotrkowska, Łódź

TORUŃ

ul. Wapienna 40,
87-100 Toruń

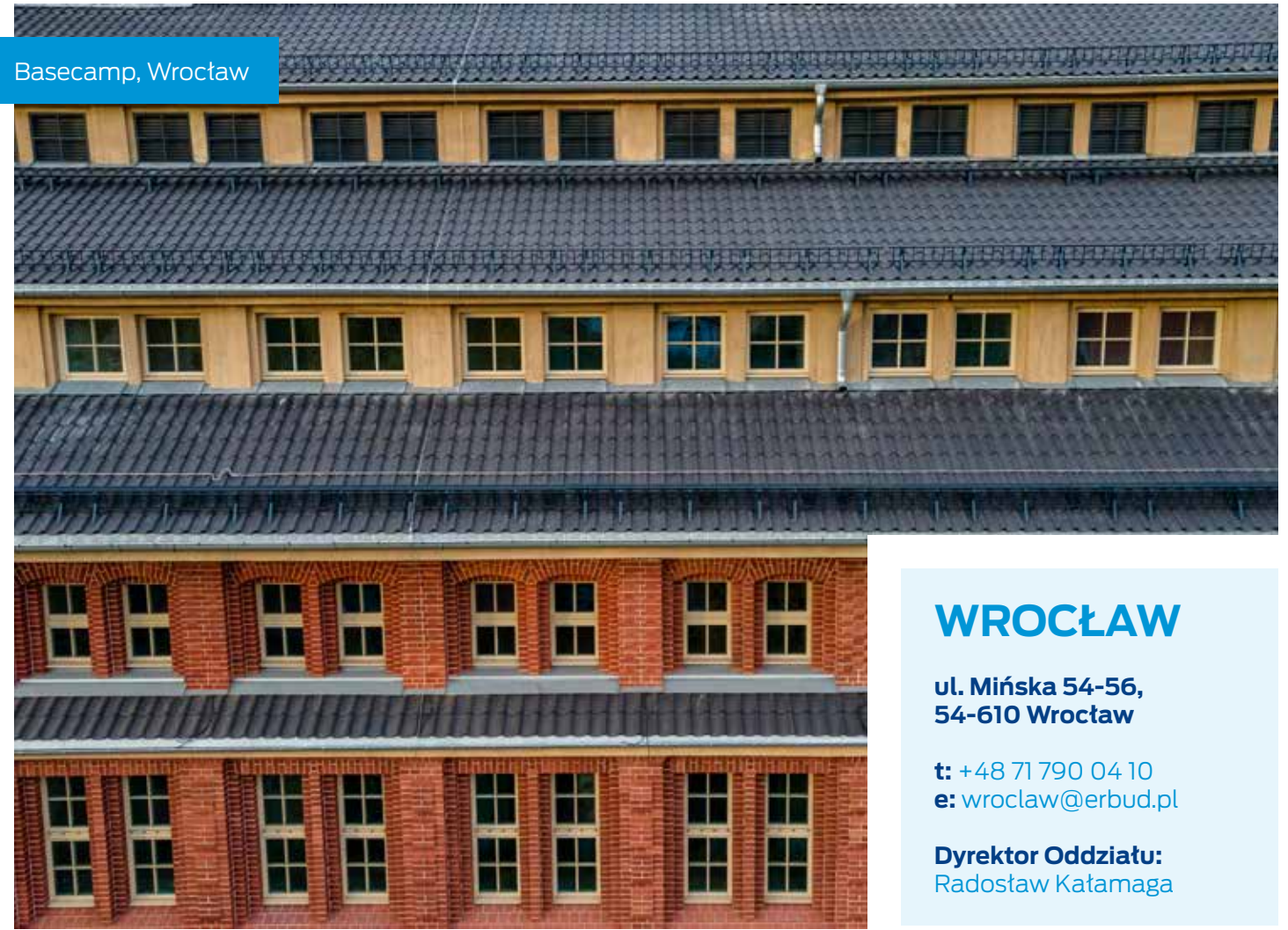
t: +48 56 658 00 10
e: torun@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Piotr Augustyniak

Hampton by Hilton Gdańsk

Basecamp, Wrocław

WROCLAW

ul. Mińska 54-56,
54-610 Wrocław

t: +48 71 790 04 10
e: wroclaw@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Radosław Kałamaga

KRAKÓW

ul. Włościańska 2B,
30-138 Kraków

t: +48 12 633 69 08
e: krakow@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Piotr Dobosz

Osiedle Piannissimo, Kraków

Szpital, Kraków

Szpital w Rzeszowie

Przylądek Nadziei, Wrocław

RZESZÓW

Jasionka 942,
36-002 Jasionka

t: +48 17 853 59 41
e: rzeszow@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Artur Łuczak

Student Depot, Warszawa

WARSZAWA

ul. Franciszka Klimczaka 1,
02-797 Warszawa

t: +48 22 548 70 00
e: warszawa@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Grzegorz Jarczewski

Eurocentrum, Warszawa

Radisson Blu Resort, Świnoujście

Trafostacja Sztuki, Szczecin

SZCZECIN

al. Niepodległości 26/U1,
70-412 Szczecin

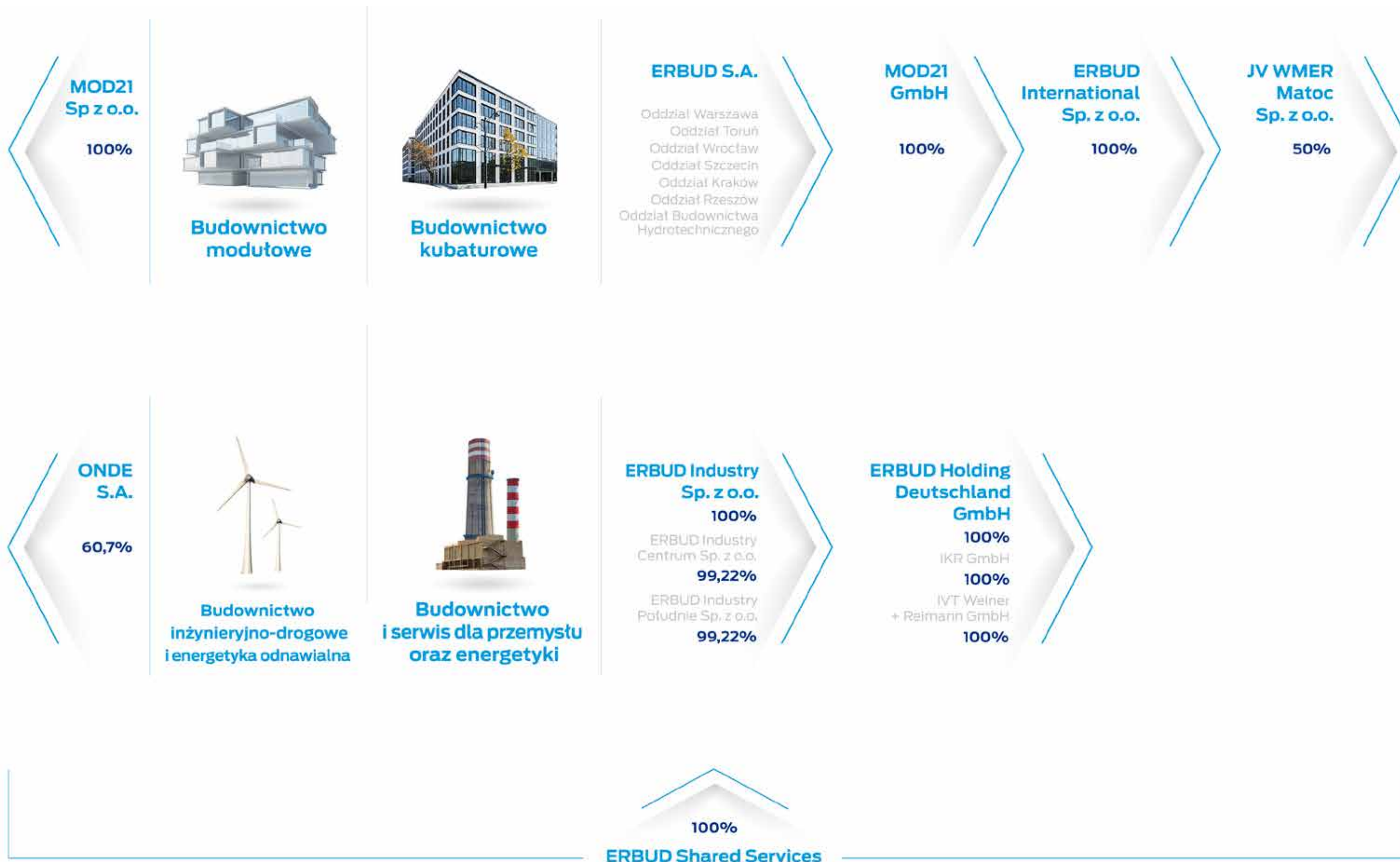
t: +48 91 489 50 36
e: szczecin@erbud.pl

Dyrektor Oddziału:
Marcin Wasylko

Nasadzenia drzew w okolicach budów, oddział Rzeszów

1.3. Nasze spółki

1.4. Konkurs „BUDUJ BEZPIECZNIE”

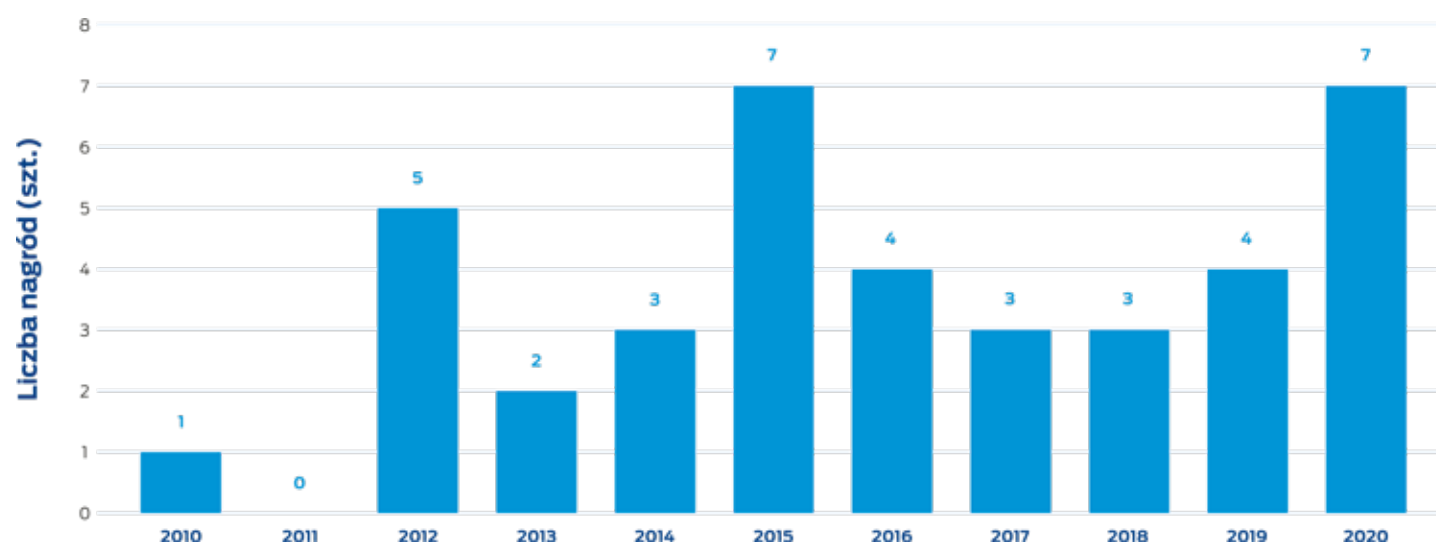

ERBUD S.A. od 2010 roku ponad trzydzieści razy stawał na podium jako laureat konkursu „BUDUJ BEZPIECZNIE” organizowanym przez Państwową Inspekcję Pracy. W roku 2020 z uwagi na warunki pandemiczne zgłoszenia do konkursu zostały przedłużone, a wyłonienie zwycięzców przewidziano na jesień 2021. W tej edycji konkursu ERBUD S.A. również wziął czynny udział prezentując kolejne realizacje z wyśrubowanymi standardami bezpieczeństwa pracy.

Liczba nagród w konkursie BUDUJ BEZPIECZNIE w latach 2010-2021

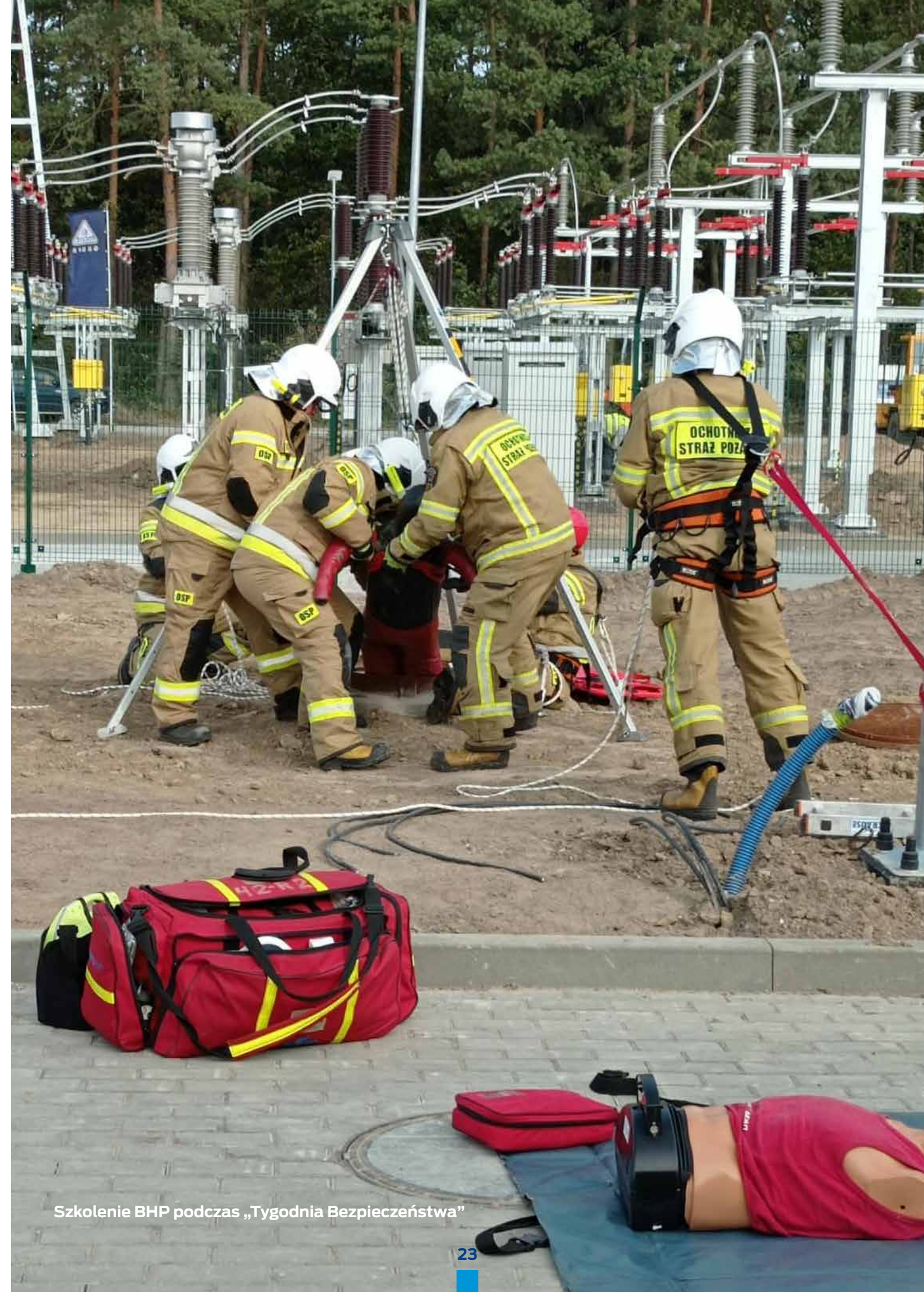
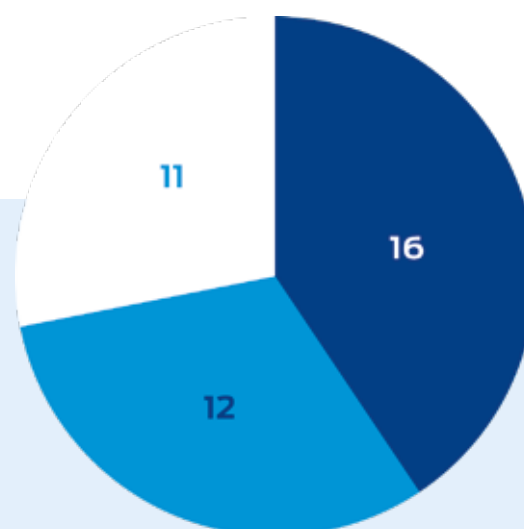
Łączna liczba nagród	Liczba I miejsc	Liczba II miejsc	Liczba III miejsc
39	16	12	11

Liczba nagród uzyskanych przez ERBUD S.A. w konkursie „BUDUJ BEZPIECZNIE” w latach 2010-2021

Liczba nagród uzyskanych przez ERBUD S.A. w latach 2010-2021 z podziałem na zajęte miejsca

- liczba I miejsc
- liczba II miejsc
- liczba III miejsc

Szkolenie BHP podczas „Tygodnia Bezpieczeństwa”

FUNDACJA
ERBUD
wspólne wyzwania
im. Eryka Grzeszczaka

1.5. Fundacja ERBUD Wspólne Wyzwania im. Eryka Grzeszczaka

Ci młodzi ludzie nie mają nikogo bliskiego, pakują się w jedną walizkę i z dnia na dzień mają zacząć dorosłe życie. Wychowankom domów dziecka w trudnym procesie usamodzielnienia pomaga Fundacja ERBUD.

Istotą działalności Fundacji jest pomoc młodym ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, którzy będąc u progu dorosłości stają przed szeregiem problemów związanych z usamodzielnieniem się. Pomoc jest realizowana w formie autorskich programów - pierwszy z nich to Program RAZEM, który polega na indywidualnej na opiece Mentora Fundacji nad wychowankiem pozostającym w pieczy zastępczej i po jej opuszczeniu. Drugi program nosi nazwę Recepta na Sukces i został przygotowany przez psychologów i psychoterapeutów z dużym doświadczeniem w pracy z młodzieżą zmagającą się z życiowymi problemami. Inicjatywa jest wyjątkowa, ponieważ projekt prowadzony jest dwutorowo. Obejmuje wychowawców i wychowanków domów dziecka. Wychowankowie uczest-

niczący w programie zdobywają umiejętności potrzebne w samodzielnym życiu, a ich wychowawcy dowiadują się jak skutecznie wspierać i motywować młodzież do bycia samodzielnym.

W 2021 roku Fundacja zainicjowała kolejny program pn. „Odpornauci”. 12 drużyn z 5 domów dziecka walczyło o pierwsze miejsce wykonując specjalnie dla nich wymyślone zadania. Celem programu było wzmocnienie fizycznie i psychicznie wychowanków, którzy bawiąc się i spędzając wspólnie czas podejmują kolejne wyzwania. W ramach jednego z zadań drużyny składały wnioski o grant na wymyślone przez siebie projekty. Pojawiło się kilka prośrodowiskowych pomysłów m.in. szycie toreb wielokrotnego użytku aby zminimalizować ilość jednorazowych opakowań, oczyszczenie odcinka rzeki Wdy z powrzuconych tam śmieci w czasie spływu kajakowego, stworzenie ogródków społecznych czy umieszczenie na drzewach domków dla pożytecznych owadów i ptaków, co potwierdza dużą świadomość ekologiczną wśród dzieci, którą z pewnością planujemy rozwijać.

1.6. Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie

Grupa ERBUD od 2014 roku aktywnie działa w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (PBB), które obecnie zrzesza 15 czołowych firm z branży budowlanej.

Opracowujemy wspólne rozwiązania i standardy bezpieczeństwa obowiązujące nie tylko pracowników, ale i podwykonawców wykonujących pracę na naszych projektach. W styczniu 2020 roku ERBUD objął dwuletnią prezydencję, której przewodniczy (jako Prezydent) Wiceprezes zarządu ERBUD S.A. Jacek Leczkowski. We wrześniu 2020 roku Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie sformalizowało formę swojego działania, stając się związkiem pracodawców.

Porozumienie wspierają: Główny Inspektor Pracy, Państwowa Inspekcja Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Centralny Instytut Ochrony Pracy, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP, Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Związek Zawodowy Budowlani, Polska Izba Inżynierów Budownictwa oraz Polski Związek Pracodawców Budownictwa.

W ramach Porozumienia realizowane są następujące działania:

- opracowywanie wspólnych rozwiązań i standardów bezpieczeństwa pracy,
- wymiana doświadczeń w zakresie bezpieczeństwa i ochrony środowiska,
- realizacja wspólnych kampanii świadomościowych (Tydzień Bezpieczeństwa),
- udział w konsultacjach przepisów dotyczących bezpieczeństwa,
- współpraca z największym publicznym zamawiającym i wypracowywanie wspólnych wytycznych, które stają się wymaganiem na kontraktach realizowanych przez GDDKiA,
- od 2020 roku realizacja programu „prewencja” składającego się z obszaru wytycznych zabezpieczeń zbiorowych i transportu pionowego.

„TYDZIEŃ BEZPIECZEŃSTWA” jest wspólną kampanią informacyjną przeprowadzaną na wszystkich budowach Porozumienia. Corocznie tysiące osób bierze udział w szkoleniach, warsztatach, pokazach i innych działaniach świadomościowych. Angażujemy do czynnego udziału nie tylko pracowników firm budowlanych, ale również inwestorów, podwykonawców, dostawców i społeczność lokalną.

Od kilku lat w Grupie ERBUD stałym punktem tygodnia bezpieczeństwa są także aktywności środowiskowe związane z procesem świadomościowym.

W styczniu 2022 roku ERBUD zakończył dwuletnią prezydencję, której przewodniczył (jako Prezydent) Wiceprezes zarządu ERBUD S.A. Jacek Leczkowski.

Ważniejszymi osiągnięciami PBB w okresie trwania naszej prezydencji:

- Formalizacja Związku Pracodawców PBB - nowa formuła prawna pozwoli członkom PBB jeszcze efektywniej współdziałać na rzecz celu: „Zero wypadków na budowach”.
- Wypracowanie nowej formuły konkursu „Buduj bezpiecznie”, organizowanego przez Państwową Inspekcję Pracy - nowy regulamin, nowe kryteria (nacisk na rozwiązania systemowe BHP, realizację BIOZ i IBWR na budowach) oraz zasady oceny (m.in. check-lista dla budów)
- Podpisanie deklaracji współpracy z GDDKiA: - wypracowanie wspólnych wytycznych realizacji projektów w systemie „Projektuj i buduj”, opartych na 18 standardach PBB, zainicjowanie prac nad standaryzacją kolejnych obszarów – w tym pracy pod ruchem
- Wypracowanie wytycznych systemowych zabezpieczeń zbiorowych przyjętych deklaracją przez wszystkich Sygnatariuszy PBB z obowiązkiem stosowania na wszystkich budowach od stycznia 2022,
- Opracowanie broszury składającej się z grafik ukazujących bezpieczny transport poszczególnych materiałów wykorzystywanych na budowie.
- Stworzenie filmów instruktażowych oraz innych materiałów szkoleniowe wdrażające wytyczne zabezpieczeń zbiorowych i transportu pionowego.
- Wejście w nowe obszary i aktywne poszukiwanie podmiotów, których cele są zbieżne z celami PBB: promocja certyfikatu „Dobry transport”, realizowana wspólnie ze Stowarzyszeniem Producentów Betonu Towarowego Polsce.

Pokazy, warsztaty i szkolenia podczas „Tygodnia Bezpieczeństwa”. Z roku na rok bierze w nich udział coraz więcej pracowników naszych i firm podwykonawczych.

„W ciągu dekady istnienia PBB z ogona rankingów bezpieczeństwa w UE awasowaliśmy do ekstraklasy, ale wypadki, także śmiertelne nadal niestety się zdarzają na polskich budowach. Nie planujemy spocząć na laurach, naszym celem jest niezmiennie zero wypadków na budowach. To motywuje nas do pracy.”

Jacek Leczkowski, „Razem dla bezpieczeństwa w budownictwie”,
Rzeczpospolita, lipiec 2022

2. Charakterystyka ZSZ

W ERBUD S.A. został wdrożony, funkcjonuje i jest stale doskonalony Zintegrowany System Zarządzania (ZSZ), który obejmuje następujące systemy:

- system zarządzania jakością zgodnie z wymaganiami ISO 9001, AQAP 2110:2016 (QMS, AQAP),
- system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy zgodny z wymaganiami ISO 45001:2018 (HSMS),
- system zarządzania środowiskowego zgodnie z wymaganiami ISO 14001:2015 (EMS) oraz Rozporządzeniem UE 1221/2009 ze zmianami Załączników wg Decyzji Komisji nr 1505/2017, 2026/2018 (EMAS).

Od 2013 roku systemy QMS, AQAP, EMS i HSMS są corocznie potwierdzane stosownymi certyfikatami. W 2021 roku do zintegrowanego systemu zarządzania został włączony System Ekozarządzania i Audytu EMAS. Świadczy o tym uzyskany certyfikat oraz wpis do rejestru EMAS pod nr PL 2.14-008-91, co świadczy o zgodności z wszystkimi wymaganiami prawa w zakresie ochrony środowiska.

System zarządzania środowiskowego, zgodnie z wymaganiami normy ISO 14001:2015 i rozporządzenia EMAS obejmują swym zakresem lokalizacje i funkcjonujące w ramach ich struktur budowy (średnio 50 inwestycji rocznie):

Zakres systemu zarządzania środowiskiem wg ISO 14001:2015 i EMAS.

Nazwa	Adres	Zakres Systemu
Centrala Warszawa	ul. Franciszka Klimczaka 1 02-797 Warszawa	Generalne wykonawstwo obiektów budowlanych.
Oddział Warszawa		
Oddział Kraków	ul. Włociańska 2B 30-138 Kraków	Wykonawstwo konstrukcji żelbetowych, robót inżynieryjnych, drogowych i specjalistycznych: budownictwo medyczne, odnawialnych źródeł energii, ekologiczne, energetyczne, hydrotechniczne, przemysłowe oraz infrastruktury wojskowej.
Oddział Rzeszów	ul. Jasionka 942 36-002 Jasionka (Port Lotniczy)	
Oddział Toruń	ul. Wapienna 40 87-100 Toruń	
Oddział Szczecin	ul. Niepodległości 26/U1 70-412 Szczecin	Wykonawstwo robót modernizacyjnych i remontowych.
Oddział Wrocław	ul. Mińska 54-56 54-610 Wrocław	

Granicami systemu są:

- wszyscy wykonawcy, podwykonawcy oraz komórki organizacyjne znajdujące się w granicach fizycznych oraz budowy tymczasowe i inne procesy i podprocesy pomocnicze, a także użytkowane samochody służbowe (granice funkcjonalne);
- lokalizacje wskazane w tabeli powyżej i funkcjonujące w ramach ich struktur budowy zlokalizowane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (granice fizyczne).

Certyfikaty potwierdzające wdrożenie systemów zarządzania.

2.1. Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania

Polityka systemu zarządzania środowiskowego została przyjęta i stanowi integralną część Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania ERBUD S.A. zgodnie z wymaganiami ISO 9001:2015, AQAP 2110:2016, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 oraz EMAS wg. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami. W określonym zakresie systemu zarządzania środowiskowego tworzy ramy m.in. dla realizowanych w Grupie Erbud celów dotyczących ochrony środowiska, doskonalenia systemu dla poprawy środowiskowych efektów działalności, zapobiegania zanieczyszczeniom lub/i minimalizowania niekorzystnego oddziaływania przedsiębiorstwa na środowisko, spełniania zobowiązań dotyczących zgodności oraz wdrażanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku.

Polityka została udostępniona wszystkim w organizacji i innym zainteresowanym stronom.

Otwarcie basenu przy ul. Bażyńskich w Toruniu

POLITYKA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Polityka ERBUD S.A. realizowana jest zgodnie z wymaganiami: ISO 9001:2015, AQAP 2110:2016, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 oraz EMAS wg. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 ze zmianami.

Zarząd ERBUD S.A. przyjmuje jako cel nadrzędny świadczenie konkurencyjnych usług budowlanych opartych na innowacyjności (w obszarze cywilnym i wojskowym) przy pełnym zadowoleniu Klienta oraz przy jednoczesnym respektowaniu wymagań prawnych i innych związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ochroną środowiska.

Zarząd ERBUD S.A. angażuje się i dąży do stałego doskonalenia procesu, jakim jest zarządzanie obszarem BHP, w celu zapewnienia bezpiecznej organizacji pracy wszystkim swoim pracownikom, pracownikom firm współpracujących oraz innym osobom przebywającym na terenie firmy, w tym na placach budów realizowanych przez Spółkę.

Tak określone cele realizowane są poprzez:

- systemowe podejście do zarządzania jakością, zarządzania środowiskowego i BHP
- utrzymanie wysokiej jakości wyrobu/usługi, przy zachowaniu stabilnego poziomu finansowego
- ustanawianie zadań dotyczących poprawy jakości, stanu BHP i oddziaływania na środowisko oraz organizowanie okresowych przeglądów oceniających skuteczność systemu zarządzania w osiąganiu tych celów
- systematyczne szkolenie pracowników, podnoszące ich kwalifikacje i poczucie satysfakcji z wykonywanej pracy
- spełnienie wymagań prawnych oraz innych przepisów dotyczących działalności Spółki
- ciągłe doskonalenie działań w zakresie zintegrowanego systemu zarządzania
- minimalizowanie niekorzystnych wpływów na środowisko poprzez zapobieganie zanieczyszczeniom
- ciągłe doskonalenie efektów działalności środowiskowej
- zapewnienie bezpiecznych i zdrowych warunków pracy dla zapobiegania urazom i złemu stanowi zdrowia
- eliminowanie zagrożeń i redukcja ryzyk BHP
- wywieranie wśród pracowników poczucia wzajemnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo zarówno swoje, jak i współpracowników oraz w zakresie podnoszenia kultury BHP i OŚ,
- zarządzanie ryzykiem w obszarze BHP za pomocą hierarchii nadzoru
- konsultowanie i uczestnictwo pracowników ERBUD S.A. w ZSZ
- propagowanie polityki ZSZ wśród podwykonawców oraz Klientów ERBUD S.A.

Zarząd ERBUD S.A. zapewnia, że Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania poprzez wysoką świadomość pracowników **jest zrozumiała, wdrożona i realizowana** na wszystkich szczeblach przedsiębiorstwa przy zachowaniu zgodności ze strategicznymi celami Spółki oraz publicznie dostępna dla wszystkich Zainteresowanych na naszej stronie internetowej www.erbud.pl.

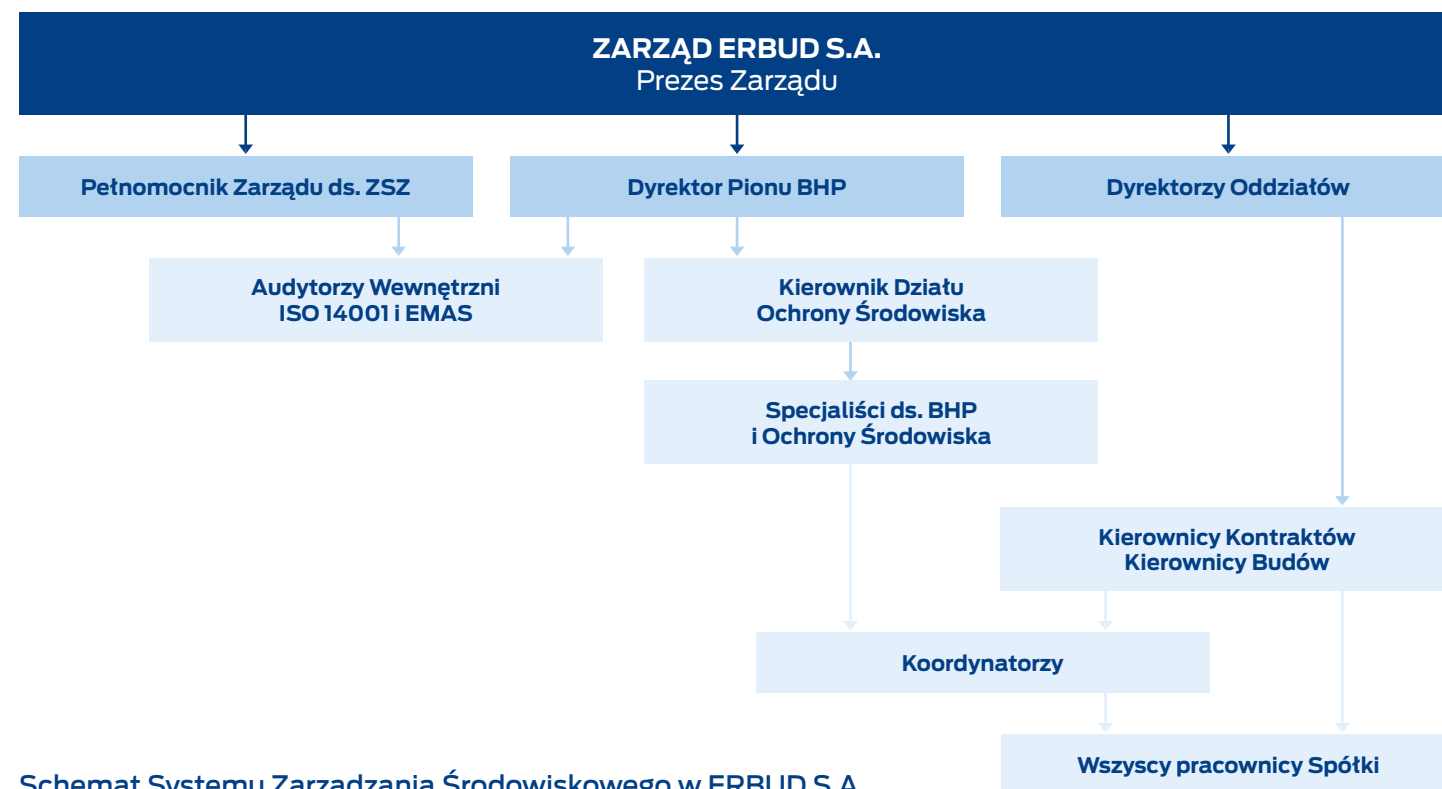
Warszawa, dn. 21.05.2021

Zarząd ERBUD S.A.

2.2. Struktura organizacyjna Systemu Zarządzania Środowiskowego

ERBUD S.A. posiada rozbudowaną strukturę organizacyjną dla zakresu systemu zarządzania środowiskowego. Została tak zaprojektowana, aby zapewnić sprawne i efektywne wykorzystanie wiedzy i doświadczenia każdego z pracowników - przy jednoczesnym zapewnieniu jasnego podziału zadań, kompetencji i odpowiedzialności.

Zgodnie z polityką ERBUD S.A., każda osoba w strukturze organizacyjnej, zgodnie z hierarchią, jest współodpowiedzialna za sprawy środowiskowe. Dokładne zakresy zadań, odpowiedzialności i uprawnień oraz wzajemnych powiązań pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, a także uprawnienia i obowiązki poszczególnych pracowników zostały uwzględnione w procedurze „Zarządzanie środowiskowe”, procedurze „Przywództwo” i schematach organizacyjnych na budowach.

Schemat Systemu Zarządzania Środowiskowego w ERBUD S.A.

Za utrzymanie i doskonalenie wdrożonego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, środowiskowego i EMAS odpowiada Pion BHP i wydzielony w ramach tego pionu Dział ochrony środowiska. Dyrektor Pionu BHP i Kierownik Działu ochrony środowiska współpracują z Pełnomocnikiem ZSZ w zakresie integracji wszystkich procesów i dokumentacji ZSZ. Pion BHP jako komórka centralna funkcjonująca w strukturach Grupy ERBUD, odpowiada również za nadzór nad zarządzaniem operacyjnym w obszarze środowiskowym. Pozwala to na wprowadzenie w spółkach działających na terenie Polski jednolitych standardów i procedur uwzględniających jednocześnie specyfikę działalności każdej z nich.

ERBUD S.A. posiada wśród swoich pracowników (Pion BHP i Pion Audytu i Kontroli wewnętrznej) zespół doświadczonych wewnętrznych audytorów systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001 i EMAS. Audytorzy cyklicznie, zgodnie z opracowanym harmonogramem, przeprowadzają audyt funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego i EMAS w poszczególnych jednostkach organizacyjnych firmy oraz na realizowanych budowach.

Siedziba centrali ERBUD S.A. w Warszawie wybudowana przez warszawski oddział. Biurowiec Royal Wilanów posiada certyfikat BREEAM International, Europe Commercial w wersji 2009 na poziomie VERY GOOD. zdobył wyróżnienie w konkursie Green Building Awards Polskiego Stowarzyszenia Budownictwa Ekologicznego PLGBC w kategorii „Najlepiej zrealizowany budynek ekologiczny certyfikowany”.

2.3. Opis funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego

System zarządzania środowiskowego (ZŚ) w ERBUD S.A. oparty jest na cyklu PDCA czyli modelu ciągłego doskonalenia obejmującego etapy PLANOWANIE, WYKONANIE, SPRAWDZENIE i DZIAŁANIE.

Proces ciągłego doskonalenia systemu ZŚ stosowany jest we wszystkich zidentyfikowanych w ERBUD na każdym etapie cyklu życia wyrobu/usługi procesach, które mają lub mogą mieć wpływ na środowisko i obejmuje:

- przeprowadzany przegląd środowiskowy (ocena w ramach przeglądu zarządzania),
- zidentyfikowane i nadzorowane znaczące aspekty środowiskowe, których źródłami są wyszczególnione w firmie procesy. Aspekty środowiskowe oceniane są na każdym etapie realizacji usługi zgodnie z zapisami systemu zarządzania środowiskowego,
- zidentyfikowane i przestrzegane wymagania prawne i inne wymagania w tym decyzje (decyzje środowiskowe i uwarunkowania wynikające ze specyfiki budów),
- wprowadzone działania sprawdzające i oceniające zgodność prowadzonych procesów z obowiązującymi wymaganiami prawnymi oraz innymi mającymi zastosowanie,
- ustalone cele i zadania, których spełnienie gwarantuje poprawę oddziaływania na środowisko i znacząco wpływa na poprawę zaangażowania pracowników w zarządzanie środowiskowe w spółce,
- systematyczne szkolenia pracowników mających wpływ na środowisko i podnoszenie ich świadomości środowiskowej / ekologicznej i kompetencji,
- zidentyfikowane możliwe do wystąpienia potencjalne korzystne skutki (szanse) i zagrożenia (ryzyka) dla środowiska, opracowane dla tych zagrożeń tryby postępowania i okresowo przeprowadzane działania symulacyjne w celu podjęcia skutecznych działań na wypadek zaistnienia incydentów,
- prawidłową komunikację wewnętrzną - przepływ informacji w przedsiębiorstwie,
- skuteczną komunikację zewnętrzną z klientami, organami administracji publicznej oraz innymi stronami zainteresowanymi, w tym dotyczącą sprawozdawczości środowiskowej w formie deklaracji środowiskowej,
- ocenę skuteczności funkcjonowania systemu w ramach audytów wewnętrznych (w przypadku stwierdzonych niezgodności, ERBUD S.A. podejmuje stosowne działania korygujące i korygujące w celu ich usunięcia),
- wykonywane corocznie przeglądy zarządzania przez najwyższe kierownictwo i opracowane wnioski do doskonalenia systemu podczas których ocenia się skuteczność funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego.

Działania operacyjne w ERBUD S.A. polegają na zarządzaniu głównymi procesami dotyczącymi zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych. Celem tych działań jest zapewnienie, że negatywny wpływ na środowisko procesów wytwórczych jest nadzorowany i ograniczany do minimum. Dokonujemy identyfikacji wszystkich aspektów środowiskowych na poziomie centralnym oraz dodatkowo w jednostkach organizacyjnych i działających w ich ramach lokalizacjach tymczasowych (budowach).

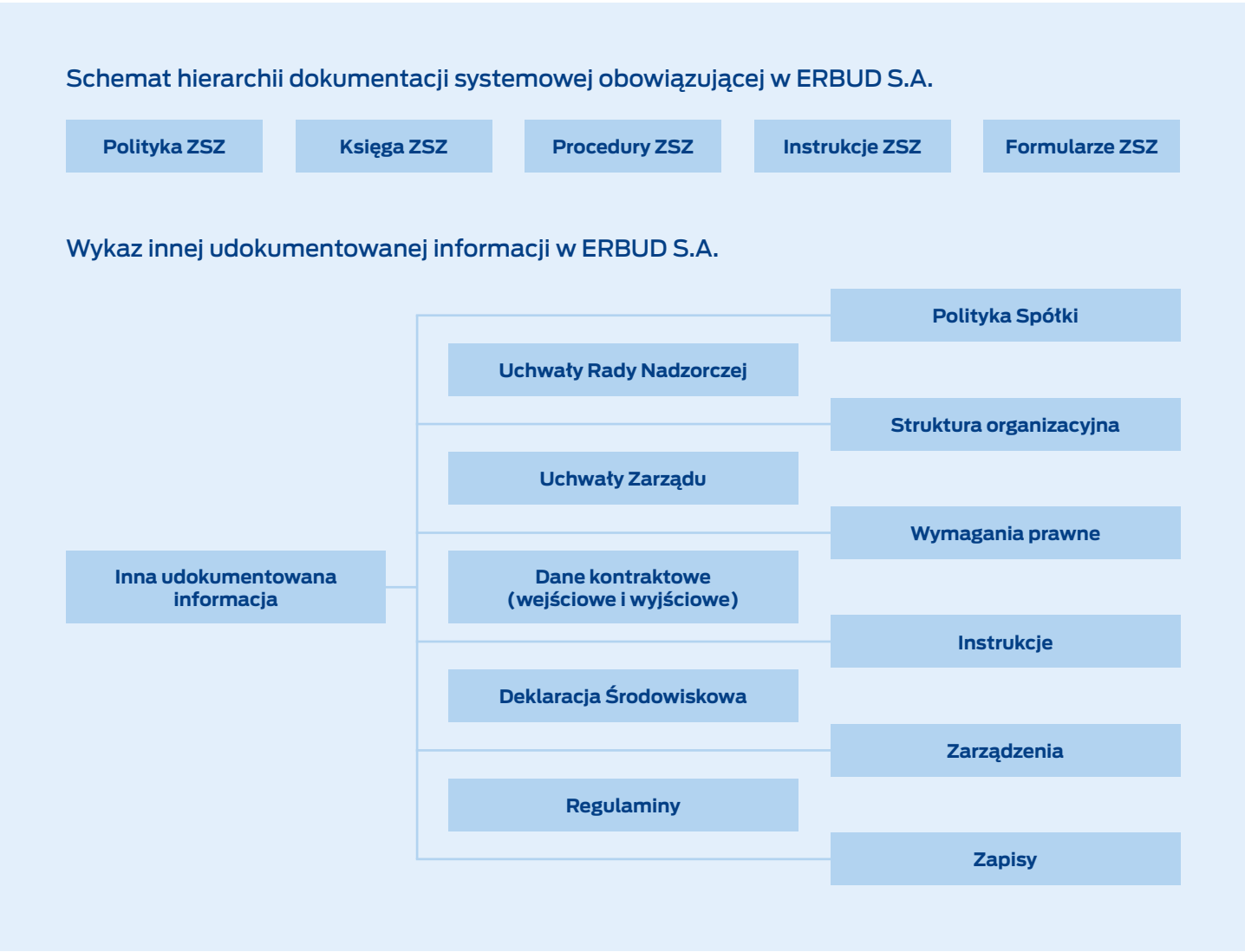
Aspekty sklasyfikowano jako:

- **aspekty bezpośrednie** wynikające z działalności organizacji i nadzorowane bezpośrednio przez Spółkę,
- **aspekty pośrednie**, na które organizacja ma pośredni wpływ w ramach współpracy z innymi organizacjami.

W ramach integracji działań systemowych z procesami biznesowymi ERBUD S.A. sprawy dotyczące obowiązujących w spółce systemów zarządzania mają odzwierciedlenie w innych udokumentowanych informacjach, na które składają się:

- dokumentacja wynikająca z ZSZ, opierająca się na normach ISO,
- inna udokumentowana informacja.

Poniższe schematy obrazują hierarchię dokumentacji obowiązującej w ERBUD S.A.:

Ponowne wykorzystanie cegły rozbiórkowej, Basecamp; oddział Wrocław

ERBUD S.A. zapewnia odpowiednią identyfikację i opis, właściwy format i nośnik, przegląd i zatwierdzanie pod kątem przydatności i adekwatności w udokumentowanej informacji. Gwarantujemy poufność, bezpieczeństwo i ochronę dokumentacji przed utratą integralności i niewłaściwym jej użyciem. Dostęp do dokumentacji zapewniony jest dzięki platformie intranetowej <http://intranet.erbudsa.com>.

ERBUD S.A. uwzględnia sprawy zarządzania środowiskowego na każdym szczeblu organizacji oraz na każdym etapie realizacji życia usługi. Uznajemy to za podstawowe procesy zarządzania i w związku z tym stosowne zapisy znajdują odzwierciedlenie w odpowiednich aktach wewnętrznych (m.in. zarządzeniach, schematach organizacyjnych z przypisaniem obowiązków w zakresie BHP i OŚ, polityce i misji spółki, regulaminach, zapisach kontraktowe).

Przy identyfikowaniu bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych swoich działań, organizacja przyjmuje perspektywę cyklu życia, uwzględniając ich etapy, które może kontrolować lub na które może mieć wpływ. Szczegóły opisano w punkcie 4.1 deklaracji.

Lobby biurowca przy ul. Szucha w Warszawie

Wdrożony i utrzymywany przez ERBUD S.A. Zintegrowany System Zarządzania pozwala na uzyskanie szeregu korzyści m.in.:

- nadzoruje znaczące aspekty środowiskowe oraz związane z nimi efekty działalności środowiskowej,
- optymalizuje procesy ograniczając wskaźniki energochłonności przy równoczesnym spełnianiu wymagań umów i pozwoleń,
- poprawia skuteczność monitorowania procesów oraz zwiększa szybkość reagowania w przypadku zaobserwowania stanów nieprawidłowych,
- zwiększa świadomość i zaangażowanie pracowników w kwestiach środowiskowych,
- zapewnia wypracowaniu poczucia wzajemnej odpowiedzialności pracowników za stan środowiska naturalnego, czyli buduje i kształtuje kulturę i świadomość środowiskową pracowników,
- zapewnia właściwy sposób postępowania z odpadami i optymalizuje sposób gospodarowania odpadami.

2.4. Kontekst organizacji i współpraca z otoczeniem ERBUD S.A.

Zgodnie z obowiązującymi standardami norm ISO w zakresie ZSZ ERBUD S.A., zrozumienie kontekstu organizacji jest procesem, w wyniku którego zostają określone czynniki wpływające na funkcjonowanie organizacji, na cele i zdolność zrównoważonego rozwoju. W procesie zdefiniowania kontekstu organizacji są uwzględnione czynniki zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne. Kontekst organizacji w przypadku ERBUD S.A. to zrozumienie potrzeb i oczekiwań wszystkich zainteresowanych stron, w tym Klientów, dostawców i społeczności lokalnej. ZSZ nie ogranicza się do powyższych, ale definiuje potrzeby wszystkich pozostałych partnerów występujących w relacjach z ERBUD S.A. i jego otoczeniu. Szczegóły związane z kontekstem organizacji i zainteresowanymi stronami zawarto w rozdziale 4 Księgi Zintegrowanego Systemu Zarządzania ERBUD S.A.

2.4.1. Strony zainteresowane

Będąc spółką tworzącą jedną z największych budowlanych grup kapitałowych w Polsce, mamy świadomość rosnącego wpływu naszej działalności na otoczenie. Dlatego naszą dewizą jest zrównoważony rozwój, który pozwala nam tworzyć wysoką wartość dla wszystkich zainteresowanych stron. Należą do nich m.in. pracownicy, inwestorzy, dostawcy usług i wyrobów budowlanych ale także członkowie lokalnych społeczności czy beneficjenci działań Fundacji ERBUD.

Zainteresowane strony związane z działalnością środowiskową ERBUD S.A.

dostawcy usługi	inwestorzy i klienci	pracownicy
społeczność lokalna	ERBUD S.A.	dostawcy wyrobów
urzędy i instytucje	inne...	spółki Grupy ERBUD

Budynek mieszkalny przy ul. Gwiazdzistej we Wrocławiu

Relacje z kluczowymi interesariuszami budujemy i wzmacniamy w ramach wzajemnych korzyści, uwzględniając jednocześnie standardy i wymagania środowiskowe. Szanujemy zdanie i opinie wszystkich zainteresowanych stron gdyż, to dzięki nim kształtujemy kierunek podejmowanych przez nas decyzji mających wpływ na nasze otoczenie.

Rok pandemii przyniósł wiele ryzyk, ale i stworzył szanse. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom, szeroko rozumianej informatyzacji mieliśmy ze sobą stały kontakt, mimo dzielących nas kilometrów i barier sanitarno-epidemiologicznych.

Mogliśmy dzięki temu dostosowywać nasze działania do aktualnej sytuacji i potrzeb. Ograniczenie przemieszczania zredukowało również zużycie paliw, a tym samym zmniejszyło niekorzystne zmiany klimatu. Jesteśmy przekonani, że po ustaniu pandemii pozostaniemy przy spotkaniach online omawiając wiele aspektów działalności firmy, co wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne oraz wyeliminuje barierę odległości.

2.4.2. Komunikacja wewnątrz Grupy

W celu zapewnienia skutecznego i efektywnego funkcjonowania zintegrowanego systemu zarządzania określiliśmy i zakomunikowaliśmy pracownikom ich role, odpowiedzialności i uprawnienia, w tym również w zakresie zarządzania środowiskowego. Każdy pracownik jest świadomy odpowiedzialności i uprawnień wynikających z zajmowanego stanowiska oraz wie jak jego działania lub ich brak może wpływać na środowisko naturalne. Proces komunikacji wewnętrznej dzięki dużemu zaangażowaniu najwyższego kierownictwa spółki oraz przyjętym metodom komunikacji jest sprawny. Opiera się zarówno na bezpośrednich relacjach pracowników, kontakcie online czy przy użyciu wewnętrznej platformy SharePoint. Procesem komunikacji wewnętrznej dotyczącej zagadnień środowiskowych koordynuje Dyrektor Pionu BHP, Kierownik Działu Ochrony Środowiska i działający w ich imieniu Specjaliści ds. BHP i Ochrony Środowiska.

Do komunikowania stosujemy takie narzędzia jak:

- szkolenia, rozmowy, spotkania z przełożonymi i współpracownikami,
- spotkania (w tym online) omawiające wyniki przeglądu środowiskowego, audytów (wewnętrznych i zewnętrznych), zmian w zarządzaniu środowiskowym,
- newsletter Grupy ERBUD „ERnews” – regularny mailing do wszystkich pracowników, zawierający informacje o zmianach i nowościach w firmie, akcjach prośrodowiskowych, wydarzeniach na budowach, czy postępach w realizacji projektów,
- drukowany magazyn ERnews – jest zbiorczą publikacją podsumowującą najważniejsze kwartalne informacje z życia firmy; magazyn wydawany jest także w formie on-line,
- strony internetowe spółek Grupy ERBUD,
- komunikaty zarządów spółek przesyłane do pracowników pocztą elektroniczną oraz dostarczane pracownikom liniowym w postaci drukowanej,
- zintegrowany raport roczny,
- social media,
- konkursy pracownicze,
- platformy intranetowe, w tym Share Point,
- szkolenia informacyjne na budowach, kampanie, w tym szkolenia i warsztaty prowadzone w ramach Tygodnia bezpieczeństwa.

Pandemia pokazała, jak istotną rolę w organizacji odgrywa komunikacja, także ta wewnętrzna. Nie chodzi wyłącznie o szybkość wdrażania nowych procedur, ale o budowanie poczucia wspólnoty, motywowanie do pracy czy kreowanie dobrej atmosfery w firmie. Aby nie ograniczać nowym pracownikom możliwości poznania członków zarządu oraz innych kluczowych dla spółki pracowników, struktury i standardów pracy w Grupie ERBUD zainicjowaliśmy program „TYDZIEŃ NA ŁĄCZACH”. Każda osoba nowo zatrudniona przechodzi podczas procesu adaptacyjnego szkolenie z zakresu obowiązującego systemu zarządzania środowiskowego wg EMAS.

Wyzwaniem w komunikacji wewnętrznej w naszej branży jest rozproszona struktura i zróżnicowane stanowiska. Wystanie wiadomości e-mail może być niewystarczające, z tego powodu istotna jest dywersyfikacja kanałów dotarcia, aby każdy pracownik bez względu na wiek, stanowisko czy zaawansowanie technologiczne, poczuł się poinformowany. Pracownicy są najsilniejszymi ambasadorami ERBUDu jako marki.

2.4.3. Komunikacja zewnętrzna

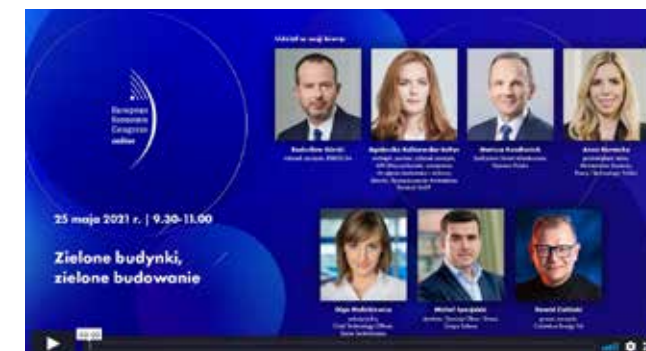
Dialog z zainteresowanymi stronami jest niezmiernie ważny przy realizacji każdej naszej inwestycji, dlatego zawsze staramy się nawiązać kontakt ze społecznością lokalną i miejscowymi władzami w celu zapoznania się z potrzebami i problemami związanymi z daną budową. Prowadząc firmę budowlaną jesteśmy świadomi swojego wpływu na środowisko i otoczenie, w którym funkcjonujemy. Dużą wagę przywiązujemy do procesu uświadamiania i komunikowania tematyki proekologicznej oraz wypracowanym przez lata standardów i dobrych praktyk wszystkim zainteresowanym stronom, również otoczeniu.

Realizujemy to m.in. przez:

- włączenie tematyki środowiskowej i działań koniecznych podczas realizacji kontraktu do procesu negocjacji, w czasie którego przekazujemy nasze wymagania i niezbędne działania przez podwykonawców w odniesieniu do konkretnej specyfiki prac na budowie,
- ustalenie jasnych zasad dla dostawców usług i wyrobów poprzez zasady środowiskowe stanowiące załącznik do umowy,
- stosowanie na terenie każdej budowy tablic informacyjnych BHP i OŚ oraz innych oznakowań środowiskowych,
- opracowany przewodnik i film animowany wskazujący wymagania i dobre praktyki środowiskowe przy realizacji inwestycji budowlanych,
- kontakty telefoniczne i/lub email pracowników, którzy są uprawnieni do reprezentowania Spółki na zewnątrz w sprawach ZSZ i standardu EMAS; dla uproszczenia komunikacji stworzyliśmy jeden adres mailowy srodowisko@erbud.pl,
- rozmowy i narady organizowane w ramach bieżącej działalności obejmujące zagadnienia środowiskowe,
- publikację informacji dotyczących SZŚ, w szczególności Polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania (ZSZ) i Deklaracji Środowiskowej na stronie internetowej www.erbud.pl,

- media społecznościowe – prowadzimy kanały ERBUD Group na Facebooku, LinkedInie oraz na Instagramie, na których umieszczane są informacje m.in. o środowiskowej działalności ERBUD,

- Zarząd spółki chętnie uczestniczy w różnych prelekcjach i konferencjach prezentując działania i podejście ERBUD-u do ekologii i zrównoważonego budownictwa,

- zintegrowany raport roczny zawierający informacje dotyczące działalności spółki, w tym działań na rzecz ograniczenia negatywnych zmian klimatu,

„21.11 o 21:21 premierę miała nazwa naszego start-up’u MOD21. To moje oczko w głowie. Mamy już wyremontowaną halę w Ostaszewie, zamówioną linię produkcyjną, wyciągnęliśmy z rynku najlepszych specjalistów, którzy rozkręcą nam ten wielki projekt, czyli budownictwo obiektów modułowych z drewna.”

Dariusz Grzeszczak, „Wierzę w drewno”, Interia.pl, listopad 2021 r.

3. Społeczna odpowiedzialność za środowisko, dobre praktyki proekologiczne

ERBUD S.A. podejmuje działania mające na celu kształtowanie świadomości ekologicznej współpracowników oraz lokalnej społeczności. Aktywnie uczestniczy w edukowaniu, prezentując swoje kompetencje w praktycznych działaniach nie tylko budowach ale i najbliższym otoczeniu.

Realizacja każdej inwestycji budowlanej związana jest z niekorzystnym jej oddziaływaniem na środowisko naturalne i otoczenie. Aby zmniejszyć ten negatywny wpływ stosujemy wiele rozwiązań organizacyjnych i technicznych. Są to m.in.:

- **Zabezpieczenia przed pyleniem, erozją wietrzną (emisją niezorganizowaną).**
Główne części funkcyjne placu budowy (drogi i place technologiczne) utwardzamy kruszywem łamanym lub płytami betonowymi. Wprowadzamy ograniczenie prędkości pojazdów poruszających się po placu budowy. Na ogrodzeniach budowy umieszczamy geowłókniny, które dodatkowo polewane wodą stanowią skuteczną barierę dla pyłu. Maksymalnie skracamy czas trwania odstonięcia powierzchni narażonej na erozję wietrzną, jeżeli nie jest to możliwe stosujemy zagęszczanie mechaniczne lub obsiewamy teren szybkorosnącą roślinnością
- **Wybór metod realizacji robót budowlanych ograniczający drgania i inne oddziaływania dynamiczne na sąsiadujące z budową budynki i inne obiekty oraz staty ich monitoring.**
- **Zabezpieczenia otoczenia budowy przed hałasem poprzez montaż barier akustycznych/ dźwiękochłonnych.**

Istotnym elementem efektywnego funkcjonowania systemu środowiskowego i EMAS jest zaangażowanie wszystkich pracowników oraz wsparcie udzielane przez najwyższe kierownictwo. Stale motywujemy swoich pracowników do podejmowania kolejnych dobrowolnych działań w zakresie ochrony środowiska, wykraczających poza wymagania prawne. W roku 2021 zrealizowaliśmy m.in.:

Nasadenia drzew i krzewów w otoczeniu naszych inwestycji i w przestrzeni miejskiej. Nie są to nasadenia kompensacyjne, do których jesteśmy zobligowani po przeprowadzonych wycinkach drzew w ramach budów, ale dodatkowe związane ze świadomością korzystnego wpływu drzew na obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Działania te każdorazowo konsultowane są i uzgadniane z władzami gminy i właścicielami terenów, na których prowadzimy nasadenia. Jest to kolejne potwierdzenie ścisłej współpracy ERBUD z samorządami i społecznością lokalną w realizacji wspólnego celu jakim jest ograniczenie negatywnych zmian klimatu.

Akcję montażu hoteli dla owadów, karmników i budek lęgowych dla ptaków.

Kierując się hasłem: „ERBUD buduje nie tylko dla ludzi” w przestrzeni miejskiej oraz w najbliższym otoczeniu naszych inwestycji dbamy o pozostałych mieszkańców, dając schronienie pożytecznym owadom, jeżom czy nietoperzom.

Założenie pasieki pszczelej na działce przynależnej do budynku ERBUD przy ulicy Wapiennej w Toruniu. Pracownicy oddziału Toruńskiego własnoręcznie złożyli i udekorowali ule dla ponad 100 tys. pszczół. Farby użyte do malowania uli były przyjazne środowisku a samo malowanie wykonano pod nadzorem doświadczonego pszczelarza.

Ogród sensoryczny w Zespole Szkół im. Unii Europejskiej w Chełmży. Pracownicy ERBUD wraz z podopiecznymi stworzyli zieloną przestrzeń, w której wszystkie zmysły są pobudzane, gdzie nie jesteśmy tylko biernymi obserwatorami, ale również możemy dotknąć, posmakować, usłyszeć i powąchać otaczającą nas roślinność.

To jedna z inicjatyw o charakterze edukacyjnym, która jest częścią cyklu spotkań z dziećmi i młodzieżą w całej Polsce. Chcemy przybliżyć tematy związane z budownictwem, ekologią, dbaniem o środowisko, dzielić się naszymi wartościami i wiedzą, zarażać postawą prośrodowiskową.

- Zabezpieczenia elementów cennych przyrodniczo** np. drzew i krzewów, w miejscach gdzie występuje ryzyko ich uszkodzenia stosując zasady:

- drzewa i krzewy rosnące w skupiskach – stosowanie wygradzenia zbiorowego (obierowanie systemowe, wygradzenia panelowe, wygradzenia siatkowe),
- drzewa i krzewy rosnące pojedynczo – stosowanie zabezpieczeń przypniowych (ostony przypniowe drewniane lub gumowe).

Budowy do wykonania zabezpieczeń przypniowych drzew często wykorzystują zużyte, nienadające się do użycia jako zabezpieczenie krawędziowe prac na wysokości – powtórne wykorzystanie materiałów.

- Każdą wycinkę drzew realizujemy zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami** po wcześniejszym zweryfikowaniu przez ornitologa braku siedlisk ptaków.
- Rozwiązania pozwalające na gospodarowanie wodami opadowymi i ograniczenie sptywu powierzchniowego tych wód na sąsiednie działki** np. poprzez montaż szczelnych barier na ogrodzeniu działki.
- Dodatkowe wygradzenia/zabezpieczenia placu budowy**, które mają za zadanie stworzenie bariery dla ptaków i innych małych zwierząt oraz minimalizację strat w populacji podczas prac budowlanych.
- Odpowiednio przygotowane szczelne miejsca do mycia betonowozów i pomp do betonu.** Mają one za zadanie zapobiegać uwalnianiu się do gruntu wody zawierającej pozostałości betonu i mieszanek cementowo-wapiennych lub gipsowych.
- Miejsca do mycia kół pojazdów i maszyn opuszczających teren budowy z zamkniętym obiegiem wody.**

Przykład: Budowa CITY VIBE w Krakowie

- Zapewniamy na każdej naszej budowie sorbenty i inne materiały sorpcyjne na wypadek uwolnienia się substancji ropopochodnych lub innych.** Szkolimy również pracowników z zakresu przeciwdziałania incydentom środowiskowym oraz bezpiecznego usuwania ich skutków.

- Jednolite oznakowanie naszych inwestycji** (tablice BHP i OŚ, oznakowanie kontenerów na odpady oraz inne znaki środowiskowe).

Do Grupy ERBUD dołączył start-up MOD21, który specjalizować się będzie w budownictwie modułowym z drewna. Start produkcji jeszcze w tym roku.

4. Aspekty środowisko- we

4.1. Kryteria i ocena znaczenia aspektów środowiskowych

Z działalnością ERBUD S.A. związane są zarówno bezpośrednie jak i pośrednie oddziaływania procesów na środowisko naturalne.

W oparciu o zapisy zintegrowanego systemu zarządzania funkcjonującego w Spółce, na poziomie centralnym organizacji stale (minimum raz w roku, w czasie przeglądu zintegrowanego systemu zarządzania) **identyfikujemy i oceniamy wszystkie aspekty oddziaływania procesów (głównych i pomocniczych) na środowisko, które rozpatrujemy w kategoriach:**

- **aspektów bezpośrednich** wynikających z działalności spółki, na które mamy bezpośredni wpływ i możemy je w pełni nadzorować,
- **aspektów pośrednich**, czyli tych, które możemy nadzorować jedynie w ograniczonym zakresie, a wpływać na nie jedynie poprzez oddziaływanie na inne strony np. podwykonawców, dostawców.

Ocenę znaczenia aspektów prowadzimy w oparciu o przyjęte w systemie kryteria uwzględniają m.in.:

- potencjalne korzyści lub szkody dla środowiska naturalnego, w tym dla różnorodności biologicznej,
- stan środowiska (kwestie takie jak wrażliwość lokalnego, regionalnego lub globalnego środowiska),
- rozmiar, liczbę, częstotliwość i odwracalność aspektu lub oddziaływania,
- istnienie wymogów wynikających z odpowiedniego prawodawstwa z zakresu ochrony środowiska,
- opinie zainteresowanych stron, w tym pracowników organizacji.

Zastosowana ocena punktowa (zgodnie z zapisami instrukcji systemowej) pozwala jednoznacznie wskazać te aspekty, które w związku z prowadzoną działalnością mają znaczący wpływ na środowisko. Pozostałe aspekty nieuznane za znaczące będą podlegały nadzorowi w zakresie zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi mającymi zastosowanie.

W jednostkach organizacyjnych (oddziałach) oraz funkcjonujących w ramach ich struktur lokalizacjach tymczasowych (budowach) osoby odpowiedzialne ponownie analizują i oceniają korzystając z tych samych kryteriów znaczenie wpływu ich działalności na środowisko uznając za znaczące aspekty środowiskowe wskazane na poziomie centralnym.

Na podstawie określonych celów, znaczących aspektów środowiskowych oraz przydzielonych zadań Kierownictwo w jednostkach organizacyjnych ustanawia i wdraża „Programy środowiskowe”.

Program środowiskowy uwzględnia:

- zidentyfikowane znaczące aspektu środowiskowe,
- cele środowiskowe,
- zidentyfikowane ryzyka i szanse,
- działania zapobiegawcze odnoszące się do ryzyk,
- monitorowanie aspektów środowiskowych,
- określenie odpowiedzialności za wykonanie tych zadań.

Dla naszych działań i procesów identyfikujemy i oceniamy aspekty środowiskowe. Realizujemy to już na etapie przygotowania oferty oraz projektowania (przy realizacji inwestycji w systemie „zaprojektuj i wybuduj”), w ramach szacowania innych ryzyk i szans. Działania te mają na celu przekazanie wiedzy Nadzorowi Budowy ułatwiając tym samym planowanie działań związanych z ochroną środowiska już na etapie realizacji kontraktu. Zapisy w postaci karty ryzyk i szans przechowywane są przez Kierownika projektu odpowiedzialnego za projektowanie i dział przygotowania produkcji.

Odpowiedzialności w zakresie identyfikacji i oceny znaczenia aspektów środowiskowych, wyznaczania celów, planowania działań zapobiegawczych oraz wyznaczenia osób do ich realizacji podczas trwania budowy zostały powierzone Kierownikowi Budowy. Po przejęciu placu budowy w ramach szeroko pojętego planowania sporządza m.in. Program środowiskowy na podstawie zidentyfikowanych wcześniej znaczących aspektów środowiskowych oraz uwzględnia w nim warunki i specyfikę realizowanej inwestycji. Planując inwestycję analizie poddawane są możliwości ponownego wykorzystania materiałów lub odpadów, które mogą wystąpić w czasie trwania całego procesu budowlanego.

Na etapie realizacji procesu budowlanego, w tym przy realizacji transportów i dostaw nadzór zarządza ryzykami i szansami w oparciu o znaczące aspekty środowiskowe. Wprowadza niezbędne działania zapobiegawcze mające na celu minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko oraz planuje działania w celu wykorzystania szans. Zarządzaniu podlegają również ryzyka i szanse w zakresie gospodarki materiałowej i odpadowej stale poszukując możliwości ponownego wykorzystania materiałów i odpadów.

Oceniając znaczenie wpływu na środowisko wynikającego z działań Spółki, bierzemy pod uwagę normalne warunki działania, warunki istniejące podczas rozruchu i zamykania działalności związanej z obiektami tymczasowymi oraz warunki nadzwyczajne, które można przewidzieć. Do sytuacji nadzwyczajnych/ awaryjnych stosujemy sposób postępowania określony w dokumentacji zintegrowanego systemu zarządzania.

Oceniając znaczenie wpływu na środowisko wynikającego z działań spółki, bierzemy pod uwagę normalne warunki działania, warunki istniejące podczas oddawania budynków do użytkowania, zamykania działalności związanej z obiektami tymczasowymi oraz warunki nadzwyczajne, które można przewidzieć. Do sytuacji nadzwyczajnych/ awaryjnych stosujemy sposób postępowania określony w dokumentacji zintegrowanego systemu zarządzania

4.2. Bezpośrednie aspekty środowiskowe

Zidentyfikowaliśmy bezpośrednie aspekty środowiskowe, które są związane z działalnością siedziby firmy, biur oddziałów oraz lokalizacjami tymczasowymi (budowy), na które mamy wpływ i możemy je w pełni nadzorować.

Powtórne wykorzystanie materiałów do zabezpieczeń przypniowych drzew na jednej z naszych budów.

Poniższa tabela zawiera wykaz zidentyfikowanych aspektów środowiskowych wraz ze źródłem ich powstania oraz potencjalnym wpływem na środowisko.

Bezpośrednie aspekty środowiskowe		
Aspekt środowiskowy	Źródło powstania aspektu	Wpływ na środowisko
Hatas	REALIZOWANE BUDOWY: - proces budowlany - praca sprzętu budowlanego - dostawy materiałów	- uciążliwość dla sąsiadujących z budową mieszkańców - uciążliwość dla zwierząt mogących wystąpić w sąsiedztwie budowy
Wibracje, drgania	REALIZOWANE BUDOWY: - proces technologiczny (realizacja robót rozbiórkowych oraz wykopów) - praca sprzętu budowlanego	- uciążliwość dla sąsiadujących z budową mieszkańców - oddziaływanie na środowisko naturalne – faunę
Pyły (emisje nieorganizowane)	REALIZOWANE BUDOWY: - pylenie z dróg dojazdowych/wewnętrznych budowy - pylenie z przym materiałów sypkich np. piasku złożonych na terenie budowy - pył powstający podczas wiercenia, cięcia, szlifowania i innych robót budowlanych	- uciążliwość dla sąsiadujących z budową mieszkańców - zanieczyszczenie środowiska pyłem - uszkodzenie roślin poprzez osiadający na ich powierzchni pył
Odpady komunalne	REALIZOWANE BUDOWY: odpady komunalne powstające na zapleczech budów	- obciążenie środowiska powstałymi odpadami - zajmowanie powierzchni na składowiskach, - możliwość zanieczyszczenia gruntów, migracja zanieczyszczeń do wód
	BIURA: odpady komunalne powstające w siedzibie firmy oraz biurach oddziałów	
Odpady inne niż niebezpieczne z działalności, w tym budowlanej	REALIZOWANE BUDOWY: odpady powstające w wyniku prowadzenia działalności, w tym z procesów budowlanych	- obciążenie środowiska powstałymi odpadami, - zajmowanie powierzchni na składowiskach - możliwość zanieczyszczenia gruntów, migracja zanieczyszczeń do wód
	Odpady powstające w biurach oddziałów oraz siedzibie firmy	
Odpady niebezpieczne	REALIZOWANE BUDOWY: odpady powstające w wyniku prowadzenia działalności, w tym z procesów budowlanych	- obciążenie środowiska powstałymi odpadami - zajmowanie powierzchni na składowiskach - możliwość zanieczyszczenia gruntów, migracja zanieczyszczeń do wód
Ścieki	REALIZOWANE BUDOWY: - ścieki socjalno-bytowe powstające na zapleczech budów - mycie kół pojazdów i maszyn budowlanych - mycie betonowozów i pomp do betonu BIURA: - ścieki socjalno-bytowe powstające w biurach oddziałów i siedzibie firmy	- zanieczyszczenie wody, gleby - negatywny wpływ na rośliny i zwierzęta wodne oraz uciążliwość dla otoczenia

Zanieczyszczenie gruntu poprzez awaryjne wycieki substancji ropopochodnych i innych	REALIZOWANE BUDOWY: - prace naprawcze sprzętu, maszyn prowadzone na terenie budowy - stosowanie niesprawnego technicznie sprzętu - magazynowanie paliwa w zbiornikach, kanistrach - tankowanie maszyn na terenie budowy	przedostanie się substancji ropopochodnych i możliwość zanieczyszczenia wody i ziemi
Zużycie paliw płynnych	REALIZOWANE BUDOWY: - Zużycie paliw w pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach - Spalanie oleju opałowego w przenośnych nagrzewnicach - Zużycie paliw w samochodach w związku z prowadzoną działalnością, w tym budowlaną	- emisje gazów do powietrza - wzrost zanieczyszczenia powietrza, efektu cieplarnianego
Zużycie energii elektrycznej	REALIZOWANE BUDOWY: - proces budowlany - zasilanie maszyn, urządzeń i sprzętu budowlanego - oświetlenie placów budów - zasilanie urządzeń biurowych - oświetlenie siedziby firmy oraz biur oddziałów	- zmniejszenie zasobów naturalnych - emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego
	BIURA: zużycie energii elektrycznej w biurach oddziałów i siedzibie firmy	
Zużycie wody	REALIZOWANE BUDOWY: - proces budowlany - zużycie wody na cele socjalno - bytowe w biurze budowy	zmniejszenie zasobów naturalnych
	BIURA: zużycie wody na cele socjalno - bytowe w siedzibie firmy i biurach oddziałów	
Zużycie energii cieplnej	REALIZOWANE BUDOWY I BIURA ogrzewanie pomieszczeń	- zmniejszenie zasobów naturalnych - emisje zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego
Zużycie gazu ziemnego	BIURA: zużycie gazu ziemnego na cele grzewcze (ogrzewanie pomieszczeń)	- zmniejszenie zasobów naturalnych - emisje zanieczyszczeń do powietrza
Stosowanie substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych	REALIZOWANE BUDOWY: Substancje niebezpieczne - farby, lakiery, uszczelniacze i inne materiały budowlane mogące stanowić zagrożenie dla człowieka i środowiska	- Negatywne oddziaływanie na zdrowie człowieka, w przypadku nieprawidłowego stosowania substancji niebezpiecznych - zanieczyszczenie środowiska w przypadku przedostania się do wody i gleby
Zużycie materiałów/surowców	REALIZOWANE BUDOWY: zużycie materiałów/surowców do realizacji procesu budowlanego: betonu, stali zbrojeniowej i stali konstrukcyjnej	- zmniejszenie zasobów naturalnych - zajmowanie powierzchni na składowiskach odpadów w przypadku nieprawidłowego prowadzenia gospodarki materiałowej
Bioróżnorodność	- użytkowanie gruntów pod realizację inwestycji budowlanych - bezpośrednie oddziaływanie procesu budowlanego na roślinność i zwierzęta	- bezpośrednie oddziaływanie na florę i faunę - zmniejszenie populacji zwierząt oraz ich siedlisk

Podopieczny Fundacji ERBUD podczas realizacji sportowego zadania programu „Odpornauci”.

4.3. Pośrednie aspekty środowi- skowe

Zidentyfikowaliśmy również pośrednie pozytywne i negatywne oddziaływanie na środowisko m.in. naszych dostawców wyrobów, usług i podwykonawców. Korzystając w skali całej firmy podczas procesu budowlanego z setek firm podwykonawczych i dostawców materiałów, prowadzimy konsekwentne działania w celu ich kwalifikowania, aby realizując prace na rzecz spółki obniżyć do minimum szkodliwy wpływ ich działań na środowisko.

Wykonujemy to poprzez:

- sprawdzenie, czy potencjalny dostawca/usługodawca posiada odpowiednie dla oferowanej usługi decyzje organów administracyjnych,
- wprowadzanie stosownych zapisów w umowach,
- szkolenie wszystkich pracowników przed przystąpieniem do wykonywania pracy na terenach jednostek produkcyjnych.

Poniższa tabela zawiera wykaz zidentyfikowanych pośrednich aspektów środowiskowych

Pośrednie aspekty środowiskowe		
Działalność	Aspekt środowiskowy	Wpływ środowiskowy pośredni
Zużycie mediów (energia elektryczna, woda) przez dostawców wyrobów i usług na inwestycjach budowlanych	• Zużycie zasobów naturalnych • Emisje do powietrza	• zmniejszenie zasobów naturalnych • zanieczyszczenie powietrza w czasie wytwarzania energii elektrycznej
Wytwarzanie odpadów (komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpiecznych) przez dostawców wyrobów i usług na inwestycjach budowlanych	• Odpady	• możliwość zanieczyszczenia gruntów i migracja zanieczyszczeń do wód • zajmowanie powierzchni na składowiskach,
Zużycie paliw w samochodach, maszynach i urządzeniach należących do dostawców wyrobów/usług (transport samochodowy, prace budowlane)	• Zużycie paliw w samochodach, maszynach i urządzeniach • Emisje do powietrza	• emisje do powietrza – wzrost zanieczyszczenia powietrza
Kampanie/inicjatywy pro środowiskowe Szkolenia informacyjne na budowach dla dostawców materiałów/usług oraz innych zainteresowanych stron, Szkolenia z postępowania przy incydentach środowiskowych, Podnoszenie tematów środowiskowych na naradach i spotkaniach z zainteresowanymi stronami	• Świadomość proekologiczna pracowników i innych zainteresowanych stron	Aspekt pozytywny • poprawa jakości środowiska poprzez wzrost świadomości proekologicznej pracowników i zainteresowanych stron
Budowa obiektów z certyfikatem BREEM/LEED	• Emisje do powietrza, wód i gleb	Aspekt pozytywny • Zmniejszenie oddziaływania na środowisko naturalne obiektu w całym cyklu życia budynku

W powyższych tabelach przedstawiono wykaz wszystkich aspektów bezpośrednich i pośrednich zdefiniowanych w spółce.

Po przeprowadzonej analizie i ocenie znaczenia aspektów bezpośrednich i pośrednich za znaczące uznano następujące aspekty bezpośrednie:

- gospodarowanie odpadami (niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne),
- zużycie energii elektrycznej,
- zużycie paliw płynnych,
- zużycie materiałów/surowców,
- bioróżnorodność.

Pozostałe aspekty nieuznane za znaczące podlegają stałemu nadzorowi i w przypadku wzrostu ich znaczenia podczas kolejnej oceny dokonywanej w ramach przeglądu zarządzania mogą zostać uznane na poziomie organizacji za znaczące.

„Bezwzględnie i jednoznacznie jestem przekonana, zarówno służbowo jako wiceprezes wielkiej grupy budowlanej i członek rady nadzorczej ONDE, ale przede wszystkim prywatnie, że przyszłość należy do odnawialnych źródeł energii. Umiemy je wykorzystać, to działa i przynosi wymierne efekty, a wojna pokazała, że nie ma od nich odwrotu.”

Agnieszka Głowacka, „W co zainwestowałaby Pani...”, Forbes, lipiec 2022

5. Cele i zadania środowiskowe

Fundamentem dla opracowania celów i zadań środowiskowych jest Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania ERBUD S.A. oraz zidentyfikowane znaczące aspekty środowiskowe, w oparciu o które ustanawia się corocznie cele i zadania środowiskowe dla całej organizacji.

Kierując się powyższym, wynikami przeglądu zarządzania oraz chęci ciągłego doskonalenia ISO 14001, wyznaczając cele na rok 2022, wzięto również pod uwagę następujące kwestie:

- emisje do powietrza w związku z prowadzoną działalnością i konieczność usystematyzowania zbierania danych związanych z tymi aspektami,
- ustalenie wskaźników dla najistotniejszych aspektów oraz ich monitorowanie w celu wdrażania odpowiednich działań skutkujących zmniejszeniem wpływu na klimat,
- w związku z dynamicznym rozwojem Spółki, zapewnienie ciągłego procesu edukacyjnego dotyczącego tematyki środowiskowej w celu zapewnienia identyfikacji, zaangażowania i współodpowiedzialności wszystkich pracowników, zwiększenie komunikacji zewnętrznej, w tym ze społecznością lokalną w zakresie kształtowania świadomości środowiskowej,
- spełnienie wymagań prawnych i innych.

Niezmiennie celem zarządzania środowiskowego w ERBUD S.A. jest realizacja procesu budowlanego w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie na środowisko, zapobieganie zanieczyszczeniom oraz postępowanie zgodnie z wymaganiami prawnymi.

Cele ogólne zostały opracowane na podstawie zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych i stanowią punkt wyjścia do wskazania celów szczegółowych i zadań środowiskowych na rok 2022, co zapisano w poniższej tabeli. Dokładny opis celów, zadań środowiskowych, wskaźniki osiągnięcia celów wraz z terminem realizacji i oraz osobami odpowiedzialnymi za ich realizację zawarto w karcie celów stanowiącą załącznik do przeglądu zarządzania.

ERBUD S.A. w 2021 roku jako jeden z celów wyznaczył udoskonalenie systemu zarządzania środowiskowego, w tym scentralizowania informacji o znaczących aspektach środowiskowych i wpływie funkcjonowania budów na środowisko. Zrealizował to poprzez stworzenie dedykowanego narzędzia informatycznego (aplikacji), które pozwala na kompleksowe zbieranie danych ze wszystkich budów i oddziałów oraz przedstawienia wyczerpujących informacji o środowiskowych efektach działalności spółki. W ramach realizacji celu związanego z poprawą stanu środowiska poprzez podniesienie środowiskowej i ekologicznej świadomości pracowników i dostawców wyrobów/usług:

- organizowano szkolenia oraz działań związanych efektywnym gospodarowaniem odpadami na budowach oraz obsługą BDO,
- stworzono przewodnik oraz film wskazujące dobre praktyki środowiskowe,
- na projektach budowlanych,
- zrealizowano aktywności ekologiczne przez każdy oddział Spółki,
- wprowadzono jednolite wzory piktogramów na pojemniki na odpady,
- utrzymano montaż tablic BHP i środowiskowych na każdej realizowanej inwestycji.

Nie osiągnęliśmy celu, którego wskaźnikiem było uzyskanie poziomu 60% segregowanych odpadów budowlanych u źródła czyli na placach budowy. Odnotowaliśmy znaczącą poprawę w tym zakresie w stosunku do roku 2020, tj. zwiększyliśmy efektywność segregacji w całym ERBUD S.A. o 10%. Poziom 60% segregowanych odpadów budowlanych kontynuujemy jako cel na 2022 rok.

Cele i zadania środowiskowe do realizacji w 2022 roku

Lp.	Cel środowiskowy	Zadanie	Wskaźnik	Aspekt środowiskowy
1.	Utrzymanie wskaźnika zużycia energii elektrycznej na jednostkę przychodu	- Planowanie i efektywne gospodarowanie energią elektryczną na budowach, - Monitorowanie i bieżącą wymianę sprzętu elektrycznego i elektronicznego na bardziej energooszczędne, - Podnoszenie świadomości pracowników w zakresie konieczności oszczędzania energii (gaszenie światła, odłączania od zasilania urządzeń po zakończeniu pracy, korzystanie z urządzeń biurowych w trybie „oszczędzania energii”)	Zużycie energii na jednostkę przychodu MWh/mln zł	Zużycie energii elektrycznej Wpływ na środowisko pracowników i innych zainteresowanych stron
2.	Zmniejszenie oddziaływania budów na środowisko poprzez zwiększenie efektywności selektywnej zbiórki odpadów budowlanych u źródła	- Zwiększenie efektywności segregacji odpadów budowlanych do poziomu min. 60% - Zapewnienie odzysku/recyklingu wytworzonych odpadów budowlanych o kodzie 17 09 04 na poziomie min. 30%	60% realnej segregacji odpadów budowlanych na budowach (weryfikacja BDO). Wagowy stosunek odpadów segregowanych do zmieszanych o kodzie 170904. - Potwierdzenie (udokumentowane) poddania min. 30% wytworzonych na budowie odpadów zmieszanych o kodzie 170904	Odpady inne niż niebezpieczne Odpady niebezpieczne
3.	Ewidencjonowanie wymaganego zakresu informacji do obliczania śladu węglowego w zakresie SCOPE 1,2,3	- Wdrożenie narzędzia pozwalającego na usprawnienie zbierania i komunikowania danych dla pełnego śladu węglowego zgodnie z wymogami dyrektyw europejskich - Wprowadzenie niezbędnych zmian i zapisów w dokumentacji ZSZ dla realizacji celu	Wskaźniki w zakresie śladu węglowego SCOP 1,2,3	Zużycia paliw, mediów, meteriatów Emisje do powietrza Odpady Wpływ na środowisko pracowników i innych zainteresowanych stron
4.	Poprawa stanu środowiska poprzez podniesienie środowiskowej i ekologicznej świadomości pracowników i PDW	- Realizacja aktywności ekologicznych dla poszczególnych oddziałów realizacyjnych - Utrzymanie montażu tablic BHP środowiskowych oraz innych oznakować środowiskowych na każdej realizowanej inwestycji - Opracowanie plakatu informującego o zasadach segregacji odpadów komunalnych oraz komunikowanie na budowy	Zrealizowanie min. 1 aktywności ekologicznej przez każdy oddział ERBUD S.A. 100% budów z zamontowanymi tablicami i plakatami informującymi o OŚ	Wpływ na środowisko pracowników i innych zainteresowanych stron
5	Zwiększenie świadomości w zakresie zarządzania aspektami środowiskowymi w szczególności wynikającymi z zapisów decyzji środowiskowych dla realizowanych projektów	- Stworzenie bazy danych dokumentów środowiskowych dla każdej realizowanej budowy, w tym decyzji środowiskowych - Stworzenie narzędzia do weryfikacji realizacji zapisów wymagań prawnych i nadzoru nad znaczącymi aspektami środowiskowymi - Dostosowanie zapisów obowiązującej dokumentacji systemowej do wprowadzonych zmian	100% nowych budów realizujących zapisy środowiskowe w aplikacji	Wpływ na środowisko pracowników i innych zainteresowanych stron
6	Udoskonalenie systemu zarządzania środowiskowego w tym scentralizowanych informacji o znaczących aspektach środowiskowych i wpływie funkcjonowania budów na środowisko	Doskonalenie wdrożonego narzędzia informatycznego (aplikacji) do nadzoru nad zagadnieniami BHP, OŚ oraz jakości poprzez opracowanie i wdrożenie kolejnych modułów w aplikacji: - moduł audytów wewnętrznych - moduł ryzyk i szans - moduł dokumentacji środowiskowej	Opracowanie i wdrożenie na 100% realizowanych projektach dodatkowych modułów aplikacji	Wpływ na środowisko pracowników i innych zainteresowanych stron

6. Środowiskowe efekty działalności w odniesieniu do aspektów znaczących

ERBUD S.A. stale monitoruje i ocenia efekty swojej działalności, przy uwzględnieniu obowiązujących wymagań prawnych i innych mających zastosowanie. Rejestrujemy na poziomie całej spółki podstawowe parametry mające wpływ na stan środowiska, określamy zestaw wskaźników, które są podstawą do oceny w danym roku.

Rozporządzenie EMAS zobowiązuje wszystkie zarejestrowane organizacje, aby opublikowały w deklaracji środowiskowej informacje o swoich wynikach w zakresie wpływu na środowisko przy użyciu minimum tzw. „wskaźników głównych”. Obejmują one energię, materiał, wodę, odpady, użytkowanie gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej oraz emisje. Na podstawie identyfikacji i oceny znaczenia bezpośrednich aspektów środowiskowych, uznaliśmy tylko zużycie wody jako nieznaczące. Decyzja podyktowana była charakterem prowadzonej działalności i niskim zużyciem wody po stronie ERBUD w odniesieniu do skali działalności i wymiernych efektów działalności środowiskowej.

Pozostałe wskaźniki (R) zostały obliczone jako stosunek liczby A do liczby B tj.

$$R = A/B$$

gdzie:

R – wartość danego wskaźnika

A – roczna wartość wpływu na środowisko w danych obszarze

B – roczna wartość odniesienia charakteryzująca skalę działalności ERBUD S.A.

Jako wartość odniesienia (Liczba B) jak najlepiej obrazującą charakter i zmienność działalności ERBUD S.A. uznano roczną sprzedaż w mln zł, która w latach 2019 – 2021 przedstawiała się następująco:

Roczna sprzedaż	
lata	mln złotych
2019	1464
2020	1094
2021	1254

Szczegóły dotyczące sprawozdawczości uwzględniającej główne wskaźniki efektywności środowiskowej przedstawiono w poniższych punktach.

6.1. Efektywność energetyczna

Środowiskowe efekty działalności w odniesieniu do energii obliczone zostały na podstawie:

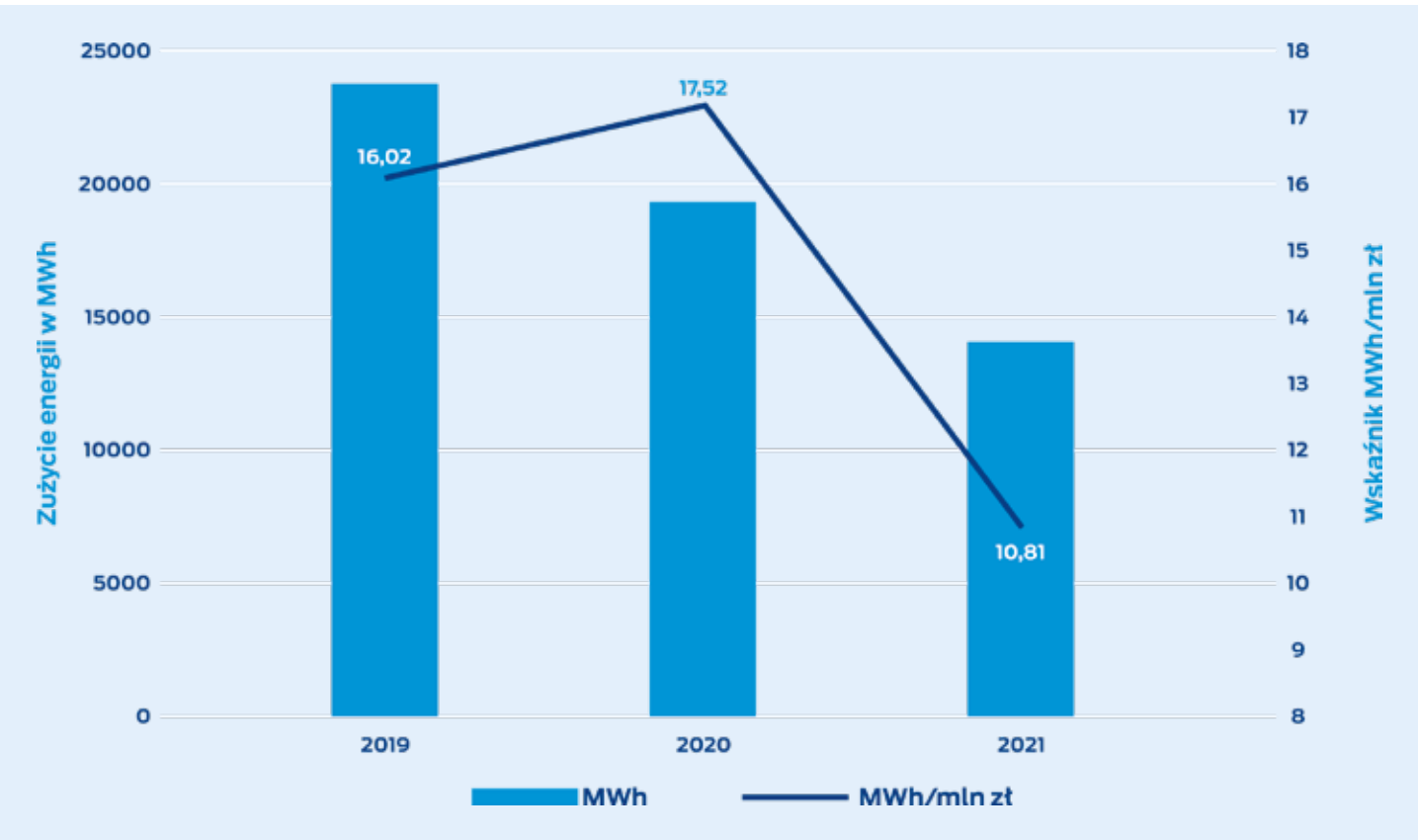
- energii elektrycznej zużytej na budowach, w siedzibie firmy i biurach oddziałów,
- energii wytworzonej ze spalania paliw (ON, PB oraz gazu propan-butan) w samochodach, maszynach i urządzeniach użytkowanych na budowach,
- energii wytworzonej ze spalania oleju opałowego,
- energii wytworzonej ze zużytego gazu ziemnego wykorzystywanego na cele grzewcze,
- energii cieplnej zużytej na cele grzewcze na budowach.
- wyrażonej w MWh (liczba A) w przeliczeniu na sprzedaży w mln zł (liczba B).

Efektywność energetyczna w latach 2019-2021 w przeliczeniu na sprzedaż [MWh/mln zł]

Energia	Energia [MWh]			Wskaźnik MWh/mln zł		
	Liczba A			R=A/B*		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Całkowite zużycie energii elektrycznej	14126,64	13851,15	6233,43	9,65	12,66	4,97
Energia wytworzona ze spalania paliw w samochodach, maszynach i urządzeniach	7258,07	5014,02	6499,06	4,96	4,58	5,18
Energia wytworzona ze spalania oleju opałowego	1942,52	159,92	162,26	1,33	0,15	0,13
Energia wytworzona ze spalania gazu (propan-butan)	13,82	58,11	184,20	0,01	0,05	0,15
Energia ze spalania gazu ziemnego	21,17	18,52	20,38	0,01	0,02	0,02
Energia cieplna	88,94	70,56	452,17	0,06	0,06	0,36
Całkowite zużycie energii	23451,17	19172,28	13551,50	16,02	17,52	10,81

*Liczba B – sprzedaż w latach (2019 -1464 mln zł, 2020 – 1094 mln zł, 2021 – 1254 mln zł)

Całkowite zużycie energii w latach 2019-2021

Dane zawarte w tabeli potwierdzają dobre wyniki dotyczące efektywności energetycznej osiągnięte przez spółkę ERBUD SA w roku 2021. Całkowite zużycie energii (z ujęciem energii ze spalania paliw) przez spółkę wynosiło w 2021 roku **13551,50 MWh**, co stanowi spadek w stosunku do roku 2020 o 29,5 %. Efektywność energetyczna w odniesieniu do sprzedaży, poprawiła się o ponad 38%, z 17,52 w roku 2020 na 10,81 w roku 2021 MWh na każdy milion złotych sprzedaży.

Odnotowano 13% wzrost wskaźnika energii wytworzonej ze spalania paliw płynnych w samochodach, maszynach i urządzeniach przyrównanej do przychodu (wzrost z 4,58 w 2020 do 5,18 MWh/mln zł w 2021).

Zmiany spowodowane były głównie zwiększeniem liczby samochodów flotowych oraz zwiększeniem podróży służbowych wraz z ograniczaniem obostrzeń spowodowanych pandemią COVID-19. Dodatkowo rozpoczęcie realizacji projektów poza terenami zabudowanymi bez możliwości podłączenia do sieci energetycznej wymusza konieczność wytwarzania energii przez agregaty prądotwórcze, w których spalany jest olej napędowy. Szczegółydotyczące zużyć paliw opisano poniżej.

Zanotowano również wzrost zużycia energii cieplnej do 452,17 MWh względem 70,56 MWh w 2020 roku, co zostało spowodowane podłączeniem do sieci ciepłowniczej w okresie grzewczym nowych inwestycji.

Zużycie energii elektrycznej.

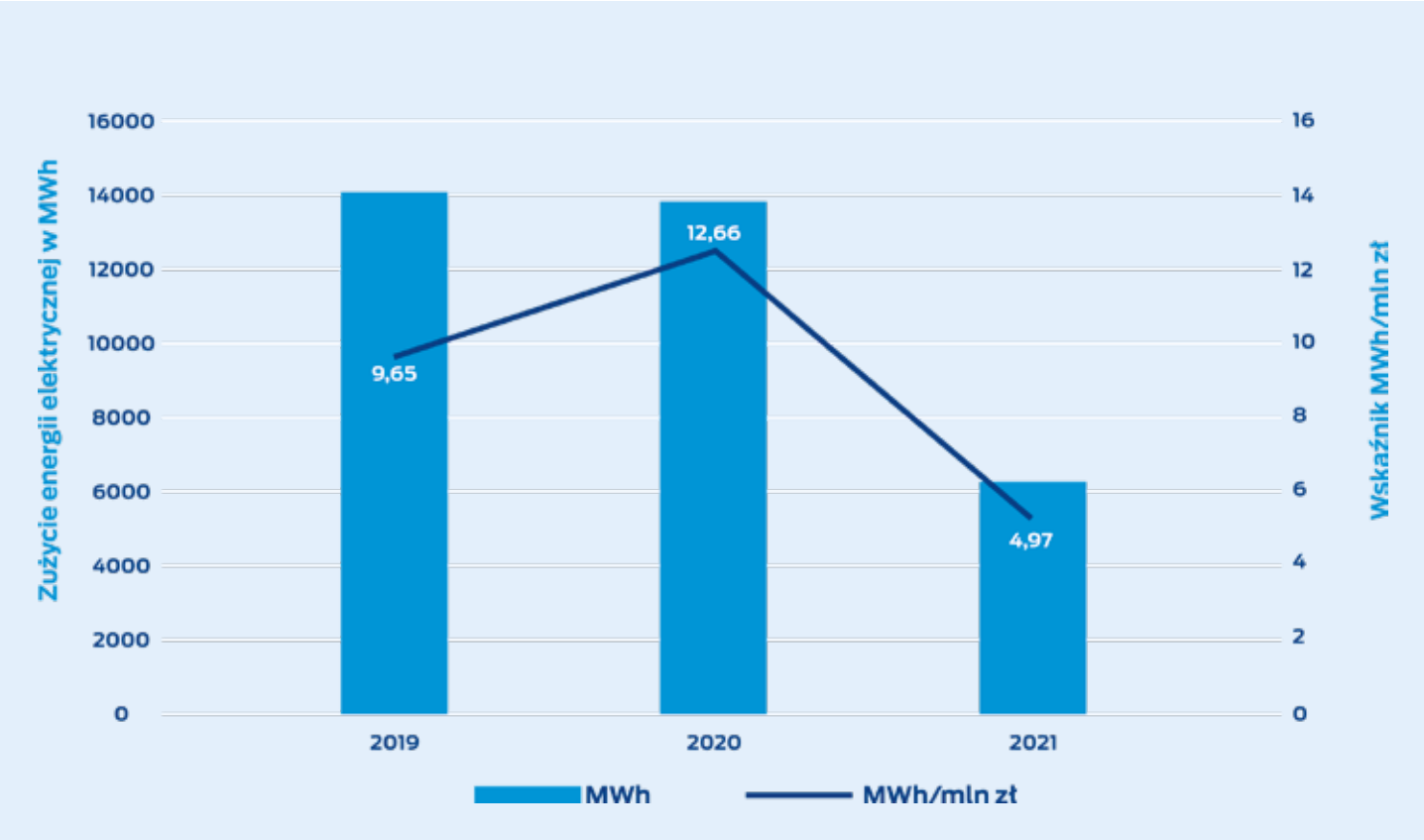
ERBUD S.A. stale szuka i testuje rozwiązania, które mają za zadanie podnieść efektywność energetyczną procesów. Określiśmy zużycie energii elektrycznej jako jeden z głównych elementów wskaźnikowych w sferze nie tylko ekonomicznej, ale również środowiskowej.

W poniższej tabeli oraz na wykresie przedstawiono całkowite zużycie energii elektrycznej z prowadzonej działalności obejmującej zarówno zużycie energii na potrzeby realizacji inwestycji budowlanych jak również w siedzibie firmy i biurach oddziałów. Wynosiło ono łącznie dla źródeł odnawialnych i nieodnawialnych odpowiednio w 2020 roku 13851,15 MWh oraz w 2021 roku 6233,43 MWh. Wzrost do 76% udziału energii ze źródeł nieodnawialnych 76% (włączając w ramy paliw nieodnawialnych paliwa węglowe oraz węglowodorowe (w tym gaz ziemny oraz różne oleje opałowe) w stosunku do energii z odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym na obszarze działania ERBUD S.A., spowodowało zmniejszenie udziału wykorzystanej przez spółkę energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii. Spółka w kolejnych latach będzie poszukiwać rozwiązań zapewniających zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii wykorzystywanych na potrzeby realizacji procesów budowlanych.

Zestawienie zużycia energii elektrycznej w latach 2019-2021.

	2019	2020	2021
Catkowite zużycie energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych [MWh]	14126,64	13851,15	6233,43
Catkowite zużycie energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł nieodnawialnych [MWh]	11301,31	9875,87	4737,41
Catkowite zużycie energii elektrycznej pochodzące ze źródeł odnawialnych [MWh]	2825,33	3975,28	1496,02

Zużycie energii elektrycznej [MWh] w odniesieniu do sprzedaży w latach 2019-2021

Analiza poziomu zużycia energii elektrycznej (w biurach i na budowach) w latach 2020 i 2021 wskazała na spadek jego wartości pomiędzy rokiem 2020 a 2021 o 55%. Podobnie jak przy całkowitym zużyciu energii zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przy jednoczesnym zwiększeniu sprzedaży spowodowało zmniejszenie wskaźnika jednostkowego z 12,66 na 4,97 MWh/mln zł. Znaczące zmniejszenie zużycie energii elektrycznej w 2021 roku skutkowało ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko w związku z jej poborem.

Użytkowanie maszyn i urządzeń ściśle powiązane jest z procesem budowlanym realizowanym przez ERBUD S.A. Spółka większość prac zleca firmom podwykonawczym, dlatego nie posiadamy rozbudowanego parku maszynowego, a wykorzystywany sprzęt pochodzi głównie z najmu, z którego budowy korzystają w razie konieczności. Chcemy jednak w niniejszej deklaracji pokazać, że jesteśmy świadomi naszego wpływu na zmiany klimatyczne oraz z troski o środowisko naturalne. Monitorujemy swoje procesy technologiczne poprzez prowadzenie ścisłej ewidencji zużywanych paliw, a także związanej z nimi emisji zanieczyszczeń, konsekwentnie realizując na tej podstawie program ograniczania emisji zanieczyszczeń. Realizując inwestycje budowlane korzystamy tylko i wyłącznie z maszyn i urządzeń budowlanych spełniających wszystkie kryteria dotyczące emisji. Powyższe dotyczy samochodów osobowych i dostawczych, a także maszyn i urządzeń budowlanych oraz innych urządzeń. Standardy te wiążą się z wykorzystywanymi w nich silnikami spalinowym, bądź urządzeniami o charakterze grzewczym, wykorzystującymi spalanie paliw.

Zużycie paliw w samochodach w latach 2019-2021

RODZAJE PALIW	Zużycie paliw w samochodach [Mg]		
	2019	2020	2021
Benzyna silnikowa (Pb)	37,51	78,39	162,71
Olej napędowy (ON)	278,65	286,51	292,43
Całkowite zużycie paliw [Mg]	316,16	364,90	455,14

RODZAJE PALIW	Zużycie paliw w samochodach [Mg]		
	2019	2020	2021
Benzyna silnikowa (Pb)	4,18	8,38	14,73
Olej napędowy	286,06	43,87	68,86
Gaz lekki (propan-butan)	1,05	4,36	13,82
Olej opałowy lekki	173,10	14,25	14,46
Całkowite zużycie paliw [Mg]	780,55	435,76	567,02

Dane przedstawione w powyższej tabeli pokazują dwa główne, pozytywne trendy zużycia paliw. Pierwszym z nich jest znaczący (ponad 104%) wzrost zużycia benzyn w stosunku do zaledwie 9% wzrostu zużycia olejów napędowych. Świadczy on o znaczących, pozytywnych zmianach w parku maszynowym, w tym samochodowym, wiążących się z przechodzeniem przez ERBUD S.A. z urządzeń i maszyn pracujących w oparciu o silniki wysokoprężne na mniej emisyjne silniki benzynowe (wzrost o 27 liczby nowych aut z silnikami benzynowymi).

Drugi ze wskazywanych powyżej trendów wiąże się ze wzrostem w latach 2020-2021 zużycia gazu lekkiego (propan-butan) (wzrost o 217%), przy minimalnym wzroście ilości wykorzystywanego oleju opałowego (wzrost o 1 %). Znaczący wzrost związany jest ze zwiększeniem w okresie zimowym użytkowania nagrzewnic zasilanym gazem do ogrzewania wznoszonych budynków. To również dobra zmiana dla środowiska, ponieważ wiąże się przede wszystkim, tak jak w przypadku przechodzenia z oleju napędowego na benzyny, ze zdecydowanie mniejszą ilością zanieczyszczeń emitowanych przez wprowadzane paliwo gazowe w stosunku do paliwa ciekłego. Warto także zwrócić przy tym uwagę na fakt, że spadek, w ujęciu bezwzględny, ilości zużywanego oleju opałowego nie został zrekompensowany ilościowo w postaci ilości propan-butanu.

6.2. Zużycie materiałów

Materiały na inwestycjach realizowanych przez ERBUD S.A. w dużej mierze wykorzystywane są w oparciu o dostarczone rozwiązania projektowe, które zakładają setki różnych materiałów i technologii realizacji robót z uwagi na wymagania klienta, uwarunkowania lokalizacyjne budów. Po analizie jako najistotniejsze materiały zużywane w 2020 roku na każdej z realizowanych budów uznano beton, stal zbrojeniową oraz stal konstrukcyjną.

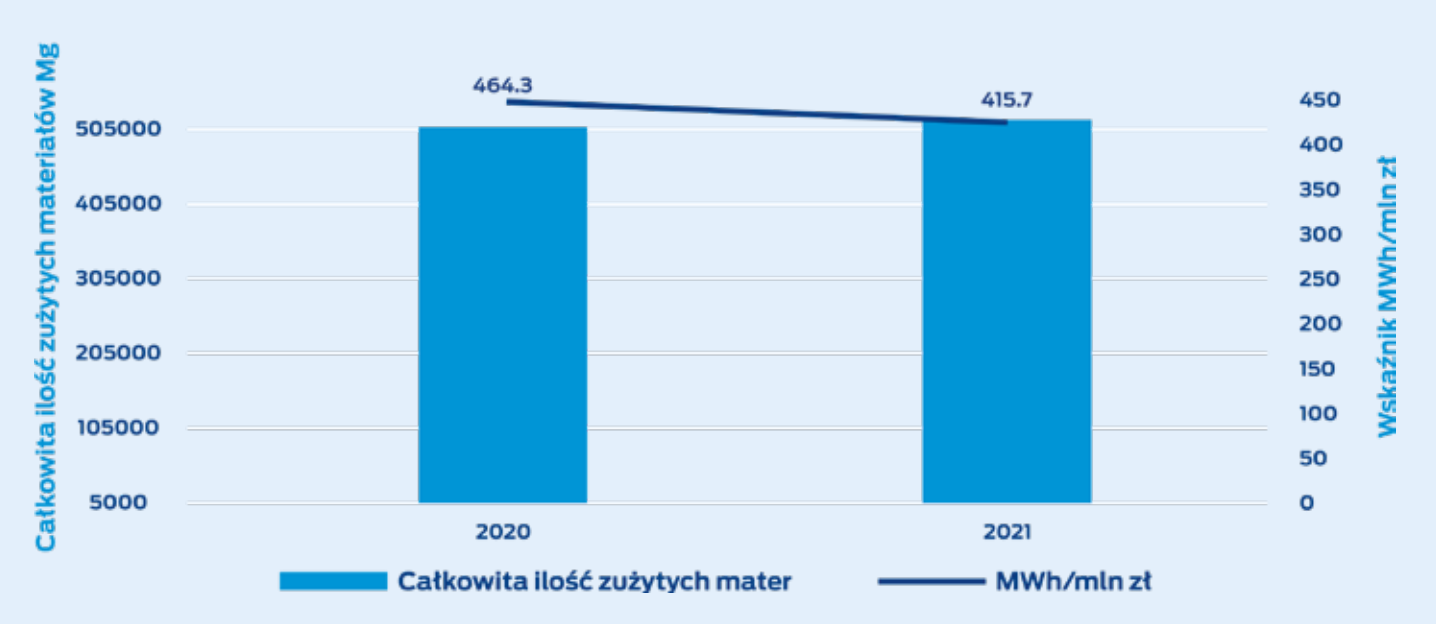
Rok 2020 przyjęto jako bazowy do monitorowania ilości zużytych surowców i materiałów w procesie budowlanym, ale na chwilę obecną surowce i materiały bezpośrednio zakupowane przez ERBUD SA. W związku z raportowaniem Scope 3 w kolejnych latach baza surowców i materiałów zostanie uzupełniona o materiały i surowce dostarczane przez naszych podwykonawców. W 2021 roku w ERBUD S.A. na realizację projektów budowlanych zużył łącznie 521275,8 Mg materiałów, z czego 486738,0 Mg (95,7 %) stanowił beton, 21847,5Mg (4,2%) stal zbrojeniowa i 810,2 Mg (0,2%) stal konstrukcyjna. Do obliczenia wskaźnika zużycia materiałów wykorzystano roczne zużycie surowców/materiałów wyrażone w Mg (liczba A) w przeliczeniu na sprzedaż w mln. zł (liczba B).

ZUŻYCIE MATERIAŁÓW	Masa [Mg]		Wskaźnik [Mg/mln zł]	
	Liczba A		R=A/B*	
	2020	2021	2020	2021
Całkowita ilość zużytych materiałów	507986,9	521275,8	464,3	415,7
Zużycie betonu	486738,0	498618,2	444,9	397,6
Zużycie stali konstrukcyjnej	418,8	810,2	0,4	0,6
Zużycie stali zbrojeniowej	20830,1	21847,5	19,0	17,4

*Liczba B – sprzedaż w latach (2020 – 1094 mln zł, 2021 – 1254 mln zł)

Wskaźnik całkowitego zużycie materiałów przez spółkę wynosił w 2021 roku 415,7 Mg na każdy milion złotych przychodu. Stanowi to spadek w stosunku do roku 2020 o 10 % mimo wzrostu zużycia stali konstrukcyjnej o ponad 60%. Stal konstrukcyjna jednak to zaledwie 0,2% całkowitego zużycia więc nie ma znaczącego wpływu na wynik.

Zużycie materiałów w odniesieniu do sprzedaży w latach 2020-2021

Gospodarkę materiałową na naszych inwestycjach prowadzimy zgodnie wytycznymi klienta, producentów materiałów oraz założeniami projektowymi. Korzystamy wyłącznie z surowców/wyrobów posiadających wymagane dla danej realizacji certyfikaty, aprobaty. Zamówienia materiałów realizujemy na bieżąco zgodnie z przyjętymi harmonogramami uwzględniającymi możliwości i warunki magazynowania na budowie. Jeżeli dany materiał zostanie już dostarczony na budowę dbamy aby nie uległ zniszczeniu np. materiały sypkie zabezpieczamy przed wiatrem, worki z cementem, kleje zabezpieczamy przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Takie działania pozwalają na ograniczenie ewentualnych zniszczeń bądź uszkodzeń materiałów, które wtedy stają się bezużyteczne i klasyfikowane są jako odpad do utylizacji. Dążymy do najefektywniejszego wykorzystywania materiałów/surowców.

Turniej piłkarski we Wrocławiu

Stacja serwisowa dla rowerów w biurcu Eurocentrum w Warszawie. To jedna z flagowych ekologicznych realizacji ERBUD-u: w obiekcie zastosowano szereg ekologicznych rozwiązań m.in.: zewnętrzne rolety na elewacji, które chronią budynek przed nagrzewaniem, systemy wentylacji i klimatyzacji z maksymalnym odzyskiem ciepła, energooszczędne oświetlenie, odbijającą światło membranę dachową, systemy inteligentnego sterowania instalacjami, w tym oświetleniem. Do spłukiwania toalet oraz podlewania zieleni w atriach wykorzystywana jest jedynie woda deszczowa. Ponad 30% materiałów wykorzystanych do budowy pochodzi ze źródeł lokalnych i z wtórnego odzysku, a w przypadku drewna – ze źródeł certyfikowanych. Ponad 1500 m² powierzchni przeznaczono na zielone atria wewnątrz budynku, w których znajdują się elementy naturalnej zieleni, tworzące system wymiany powietrza i przyjazny mikroklimat.

6.3. Gospodarka odpadami

ERBUD S.A. w związku z prowadzoną działalnością wytwarza odpady w trzech głównych strumieniach jako:

- Odpady komunalne związane z bytowaniem człowieka (pomieszczenia socjalne w lokalizacjach tymczasowych, działalność biur terenowych, działalność centrali, itd.).
- Odpady inne niż niebezpieczne z działalności, w tym budowlanej (wytwórczej).
- Odpady niebezpieczne.

Prezentowane w opracowaniu dane pochodzą z ewidencji odpadów prowadzonej na podstawie kart przekazania odpadów (KPO) wystawianych w systemie BDO oraz protokołów przekazania odpadów osobom fizycznym.

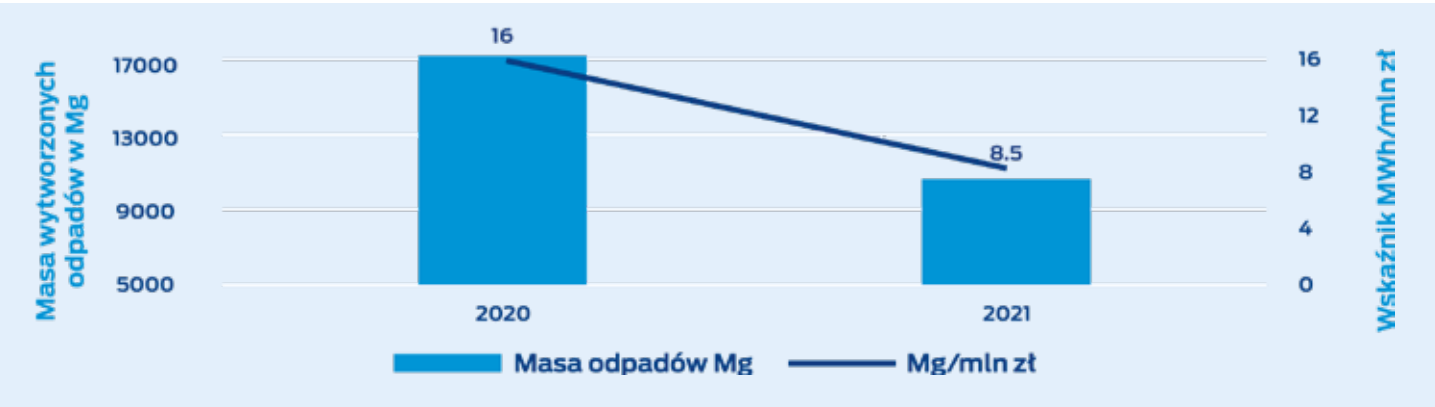
Istotnym z punktu widzenia środowiskowej działalności spółki wskaźnikiem są wytworzone w procesie budowlanym odpady. Obliczenia wskaźnika dokonano zestawiając sumy wytworzonych w latach 2020-2021 odpadów w Mg (liczba A) do sprzedaży w mln zł (liczba B).

ODPADY	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]		Wskaźnik [Mg/mln zł]	
	Liczba A		R=A/B*	
	2020	2021	2020	2021
Całkowita ilość zużytych materiałów	17 511,766	10 343,918	16,01	8,25
Odpady inne niż niebezpieczne	17 510,479	10 343,409	16,01	8,25
Odpady niebezpieczne	1,287	0,509	0,0012	0,0004

*Liczba B – sprzedaż w latach (2020 – 1094 mln zł, 2021 – 1254 mln zł)

W 2021 roku w ERBUD S.A. wytworzył z działalności budowlanej łącznie 10 343,92 Mg odpadów. Ponad 99,9% z nich (10 343,41 Mg) to odpady inne niż niebezpieczne. Najwięcej należy do grupy 17 tj. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Odpady niebezpieczne stanowią niespełna 0,01% (0,509 Mg) wszystkich odpadów budowlanych wytworzonych w spółce. Do grupy odpadów niebezpiecznych należą opakowania po substancjach niebezpiecznych (15 01 10* i 15 01 11*).

Ilość wytworzonych odpadów [Mg] w odniesieniu do sprzedaży w latach 2020-2021

Na budowach w zależności od rodzaju inwestycji i podpisanych umów z dostawcami usług/wyrobów odpady wytwarzane są zarówno przez ERBUD SA jak i podwykonawców, którzy zobowiązani są do zagospodarowania wytworzonych przez siebie odpadów zgodnie z przepisami prawa we własnym zakresie.

ERBUD na bieżąco monitoruje sposób gospodarowania odpadów przez podwykonawców.

Koncert Smolika i Keva Foxa na Farmie Wiatrowej Dębowa Łąka przy wsparciu ONDE S.A., maj 2021 r.

Zestawienie odpadów wytworzonych przez ERBUD SA w latach 2020-2021 z działalności budowlanej.

Lp.	Rodzaj odpadu		MASA w Mg	
			2020	2021
1.	15 01	Odpady opakowaniowe	68,258	97,289
2.	16 02	Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych	-	0,080
3.	17 01	Odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika)	1857,871	3537,301
4.	17 02	Odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych	536,209	591,403
5.	17 03	Odpady asfaltów, smół i produktów smotowych	23,580	3,620
6.	17 04	Odpady i złomy metaliczne oraz stopów metali	14,315	40,680
7.	17 05	Gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębiania)	9000,000	2,600
8.	17 06	Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest	213,575	90,430
9.	17 08	Materiały konstrukcyjne zawierające gips	20,938	
10.	17 09	Inne odpady z budowy, remontów i demontażu	5777,020	5980,515
Suma wytworzonych odpadów			17511,766	10343,918

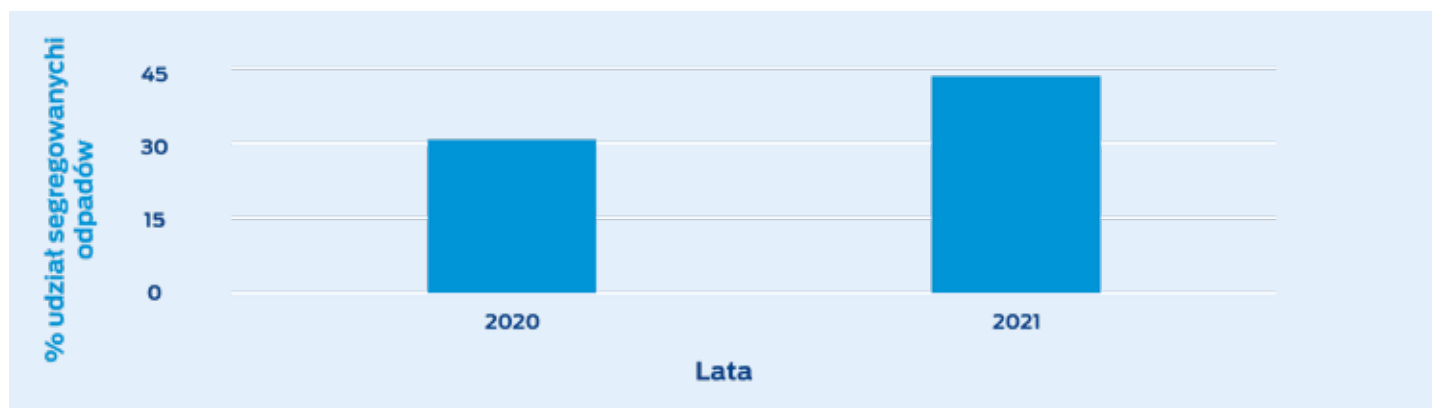
Analizie poddano również stopień segregacji odpadów u źródła, czyli bezpośrednio na placach budów. Z obliczeń wykluczono odpady mas ziemnych (o kodzie 17 05 04 Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03), które w 2020 roku stanowiły ok 51% wszystkich wytworzonych odpadów, w efekcie odpady z mas ziemnych z uwagi na swoją wagę nie dałaby wiarygodnego wyniku o rzeczywistym poziomie segregacji pozostałych odpadów na budowach.

W 2021 roku na 10 341,318 Mg wytworzonych odpadów, 4 360,803 Mg (42,2%) zostało przekazanych jako odpady inne niż sklasyfikowane pod kodem 17 09 04 (Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03). Jest to wzrost o ponad 10% w stosunku do roku 2020, czyli można założyć zmniejszenie ilości odpadów zdeponowanych na składowiskach.

Zestawienie wytworzonych przez ERBUD SA odpadów ze wskazaniem % udziału odpadów poddanych segregacji u źródła.

RODZAJ ODPADÓW	Masa [Mg]		Udział %	
	2020	2021	2020	2021
CAŁKOWITA ILOŚĆ WYTWORZONYCH ODPADÓW (bez kodu 17 05 04)	8 511,767	10 341,318	100,0	100,0
ODPADY ZMIESZANE (o kodzie 17 09 04)	5 777,020	5 980,515	67,9	57,8
ODADY SEGREGOWANE	2 734,747	4 360,803	32,1	42,2

Procentowy udział segregowanych odpadów w całym strumieniu wytworzonych przez ERBUD S.A. odpadów w latach 2020-2021.

Zdajemy sobie sprawę, że prawidłowo prowadzona selektywna zbiórka odpadów u źródła ma na celu ograniczenie nie tylko kosztów utylizacji, ale również zmniejszenie ilości odpadów zmieszanych deponowanych na składowiskach. Zwiększenie poziomu segregacji u źródła wytworzonych przez ERBUD SA odpadów budowlanych zostało ustanowione jako jeden z nadrzędnych celów środowiskowych wyznaczonych w spółce. Aby osiągnąć założone cele rokrocznie zwiększyliśmy nadzór nad gospodarką odpadową, prowadzimy działania mające na celu minimalizację ilości wytwarzanych odpadów oraz realizujemy cykliczne szkolenia kształtujące świadomość środowiskową pracowników oraz podwykonawców. Temat racjonalnego gospodarowania odpadami na budowach został również włączony do programu obowiązkowych szkoleń informacyjnych dla każdej z osób rozpoczynających roboty na danym projekcie.

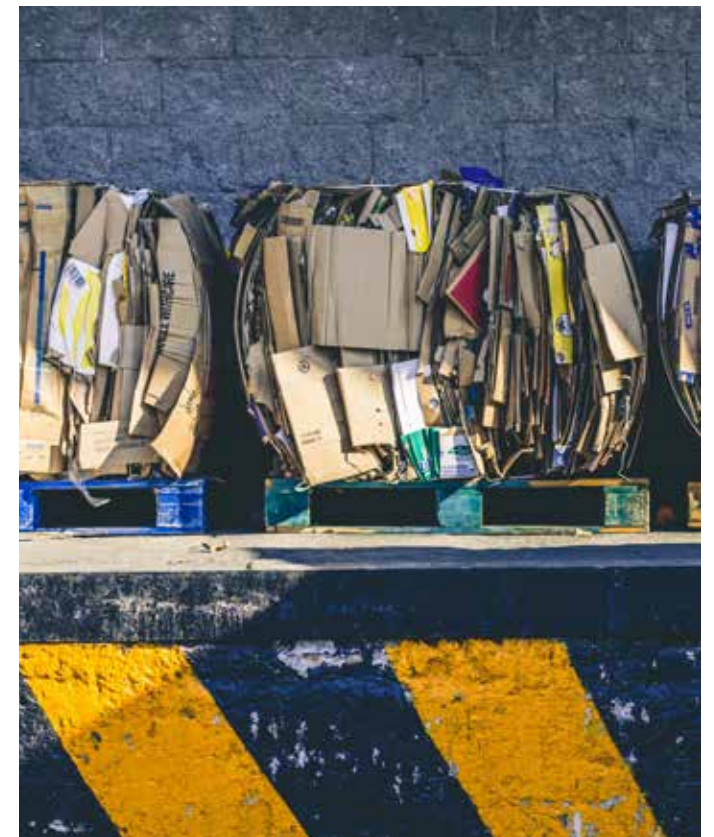
Na każdej naszej inwestycji jeszcze na etapie planowania Kierownik Kontraktu i Kierownik budowy analizują możliwości ponownego wykorzystania materiałów lub odpadów (np. gruzu, ziemi), które mogą wystąpić w czasie trwania całego procesu budowlanego. Drobiazgowemu planowaniu podlegają również zamówienia wszystkich materiałów i realizacja dostaw zgodnie z przyjętym harmonogramem. Pozwala to na ograniczenie ewentualnych zniszczeń materiałów a tym samym powstania nowych odpadów.

Na naszych budowach zapewniamy odpowiednią ilość kontenerów do selektywnej zbiórki odpadów dostosowaną do danego etapu robót oraz sukcesywny odbiór przez uprawnione podmioty. W przypadku, gdy zgodnie z zapisami umownymi to podwykonawca odpowiedzialny jest za zagospodarowanie wytworzonych przez siebie odpadów, zobowiązany jest on również do segregacji tych odpadów.

Lokalizacja inwestycji w centrach dużych miast, zwarta zabudowa i ograniczone miejsce znacznie utrudniają ustawienie kilku kontenerów do selektywnej zbiórki odpadów. W takich przypadkach (o ile to możliwe) spółka stara się współpracować z odbiorcami odpadów budowlanych, którzy oferują sortowanie zmieszanych odpadów na terenie swojej firmy i późniejsze ich zagospodarowanie. Potwierdzeniem powyższego jest dostarczany comiesięczny raport ze wskazaniem ilości oraz % odzysku/przetworzenia. Dane o przesortowanych odpadach poza inwestycją, stanowią wyłącznie dobrą praktykę i nie są uwzględniane przy tworzeniu powyższego zestawienia ponieważ opuszczają budowę jako odpady zmieszane o kodzie 17 09 04

Płotki herpetologiczne stanowiące fizyczną barierę dla migracji płazów, gadów i innych małych ssaków ustawiane na naszych budowach.

Ewidencja wytworzonych odpadów.

ERBUD S.A. prowadzi pełną ewidencję wytwarzanych przez siebie odpadów w systemie BDO. Z uwagi na rozproszony charakter działalności i znaczącą liczbę wystawianych kart przekazania odpadów nasi pracownicy korzystają z aplikacji BDO manager, zintegrowanej z ministerialnym systemem BDO. Zastosowane w niej funkcje umożliwiają tworzenie nowych kart przekazania odpadów (KPO) oraz zarządzanie ich statusami w sposób szybki i wygodny. Dodatkową zaletą systemu jest pełna automatyzacja wpisów w ewidencji odpadów. Wprowadzenie aplikacji BDO manager na budowy, pozwoliło skrócić czas obsługi BDO w zakresie modułu KPO średnio o połowę dla każdego z użytkowników, których z uwagi na wielkość spółki mamy kilkudziesięciu. W zakresie ewidencji odpadów, system jest bezobsługowy.

BDO manager jest również narzędziem do monitorowania procesów gospodarowania odpadami w przedsiębiorstwie. Rozbudowany raport w formacie .xls zawiera informacje o ilości wytworzonych, przekazanych i przejętych odpadów uwzględniając m.in. ich rodzaj oraz lokalizację. Takie zestawienie umożliwia rzetelną ocenę stopnia wdrożenia selektywnej zbiórki odpadów oraz pozwala zauważyć miejsca dobrych praktyk w zakresie gospodarki odpadami na budowach. Aplikacja umożliwia również szybki wydruk KPO w formacie .pdf, co ułatwia przekazanie dokumentacji podmiotom zewnętrznym np. na potrzeby certyfikacji.

6.4. Różnorodność biologiczna

W przypadku ERBUD S.A. użytkowanie gruntów związane jest z czasowym ich wykorzystaniem pod place budów inwestycji budowlanych realizowanych na terenie całej Polski. Po zakończeniu budowy i uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie właścicielem gruntu staje się inwestor.

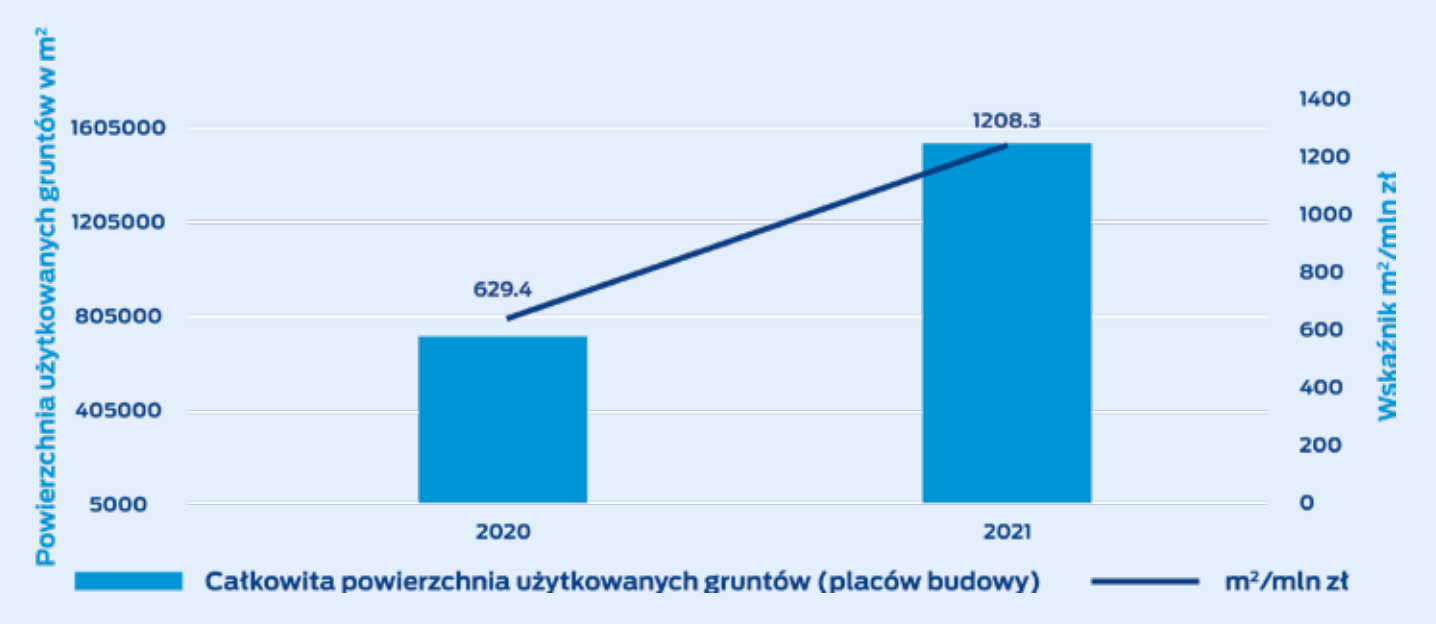
Siedziba firmy oraz wszystkie biura oddziałów są wynajmowane, dlatego też pominięto je w obliczaniu wskaźnika użytkowania gruntów w odniesieniu do różnorodności biologicznej.

Rok 2020 przyjęto jako bazowy do monitorowania powierzchni użytkowanych gruntów na budowach, a do obliczenia wskaźnika użytkowania gruntów wykorzystano zestawienie powierzchni gruntów (liczba A) do sprzedaży w mln. zł (liczba B).

Użytkowanie gruntów w odniesieniu do bioróżnorodności	Powierzchnia [m²]		Wskaźnik [m²/mln zł]	
	Liczba A		R=A/B*	
	2020	2021	2020	2021
Całkowita powierzchnia użytkowanych gruntów (placów budowy)	688581,8	1515209,0	629,3	1208,3
Całkowita powierzchnia zajętości gruntów pod budynki (na placach budów)	294960,8	388195,0	269,6	309,6
Pozostała powierzchnia użytkowanych gruntów (placów budowy) niezajęta przez budynki	393621,0	1127014,0	359,7	898,7

*Liczba B – sprzedaż w latach (2020 – 1094 mln zł, 2021 – 1254 mln zł)

Całkowita powierzchnia użytkowanych gruntów (placów budów) [m²] w odniesieniu do sprzedaży w latach 2020-2021

W 2021 roku w ERBUD S.A. realizując projekty budowlane użytkował łącznie 1515209,0 m² gruntów, co względem roku 2020 stanowi wzrost o 120%. Grunty zagospodarowane pod wznoszone budynki zajmowały 25,6 % (388195,0 m²) całkowitej powierzchni użytkowanych gruntów. Znaczący wzrost użytkowania gruntów spowodowany jest zwiększeniem liczby prowadzonych przez ERBUD SA inwestycji, (o większej niż wcześniejsze powierzchni) o czym również świadczy wzrost o 15% rocznej sprzedaży w stosunku do roku 2020.

Realizując inwestycje budowlane już na etapie planowania ustalamy w jaki sposób zminimalizować oddziaływania danej budowy na bioróżnorodność i otoczenie. Wykonujemy to najczęściej poprzez:

- lokalizację zapleczy budów, magazynów itp. w pierwszej kolejności na terenach już zagospodarowanych i wcześniej już przekształconych,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- transportowanie materiałów i surowców przede wszystkim z wykorzystaniem wyznaczonych już dróg wewnętrznych,
- dostosowania harmonogramu prowadzenia prac do cyklu przyrodniczego,
- przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie nasadzeń kompensacyjnych,
- przenoszenie na nowe stanowiska płazów i gadów ze zbiorników wodnych kolidujących z prowadzonymi robotami,
- zatrzymywanie robót budowlanych w przypadku pojawienia się zwierząt w strefie inwestycji,
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ponownie wykorzystywanie jak najwięcej ziemi (np. humusu), piasku powstających z robót ziemnych.

Siedziba centrali ERBUD-u, Royal Wilanów w Warszawie

6.5. Emisje do powietrza

ERBUD S.A. od dłuższego czasu zauważa występowanie istotnych zmian klimatycznych na Ziemi, spowodowanych przez obserwowany od początku ery industrialnej wzrost średniej temperatury na naszej planecie. Ma również świadomość faktu, że główną przyczyną tego procesu jest rosnąca emisja i zbyt duże nagromadzenie gazów cieplarnianych (tzw. GHG) w atmosferze Ziemi (vide np. analizy CarbonBrief lub Intergovernmental Panel on Climate Change). Wychodząc z poczucia odpowiedzialności i zrównoważonego sposobu realizacji swych działań biznesowych, będących jednymi z najważniejszych elementów rozwoju, jako Grupa ERBUD kontynuujemy w roku 2022 rozpoczęte w 2019 roku działania służące realizacji procesu zmiany tempa negatywnych zmian klimatycznych. Jedną z grup działań w tym kierunku, zapisanych w Polityce klimatycznej ERBUD na lata 2020-2050, jest systematyczna analiza i kontrola czynników wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń na każdej z prowadzonych inwestycji, a przez to systematyczne zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych.

Źródłem emisji CO₂, CO, NO_x, SO₂, PM związanej z działalnością ERBUD S.A. są paliwa zużywane przez samochody (osobowe i dostawcze), pojazdy wolnobieżne, maszyny i urządzenia wykorzystywane przy realizacji robót budowlanych. Dane niezbędne do obliczeń zbierane są za pośrednictwem narzędzi informatycznych oraz od administratora floty jako zbiorcze zestawienie zużycia paliw w samochodach. Na podstawie tych danych obliczane są również corocznie opłaty z tytułu korzystania ze środowiska. Szczegółowe zestawienie i analiza zużycia paliw w samochodach, pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach zawarto w punkcie 6.1 deklaracji.

Obliczenia emisji dla pojazdów dopuszczonych do ruchu drogowego (samochody osobowe, samochody dostawcze, samochody ciężarowe z silnikami benzynowymi oraz z silnikami Diesla) prowadzono z wykorzystaniem zapisów europejskie standardy emisji spalin (EURO). Związano tę kwestię po pierwsze z zasadniczą funkcją legislacyjną tych norm na terenie Unii Europejskiej, stanowiącej obszar działania naszej Spółki a także po drugie z wykorzystywaniem tylko i wyłącznie pojazdów drogowych osiągającymi maksymalnie wartości emisji zgodne z tymi normatywami.

W aspekcie maszyn wolnobieżnych oraz innych urządzeń i maszyn budowlanych stosowano europejskie normy Stage II i Stage IIIA dla emisji spalin dla silników wysokoprężnych o mocy pow. 37 kW, stosowanych w maszynach niedrogowych. Tak jak w przypadku samochodów, wybór tych norm wynikał w bezpośredni sposób z rodzaju stosowanego przez ERBUD SA parku maszynowego.

W zakresie pozostałych typów urządzeń i maszyn (o charakterze niejezdnym), a związanych głównie z urządzeniami grzewczymi, stosowano informacje znamionowe o ich emisyjności.

Całkowite roczne emisje gazów do atmosfery CO₂ i NO₂, SO₂, pyłu PM obliczono na podstawie wskaźników emisyjnych literaturowych lub opublikowanych przez KOBIZE dla poszczególnych źródeł emisji związanych z eksploatacją pojazdów, maszyn i urządzeń (benzyna, ON, propan-butan, olej opałowy). Wyliczone emisje (liczba A) przeliczono na sprzedaż w mln zł (liczba B).

Całkowite roczne emisje gazów do atmosfery CO₂ i NO₂, SO₂, pyłu PM obliczono na podstawie wskaźników emisyjnych literaturowych lub opublikowanych przez KOBIZE dla poszczególnych źródeł emisji związanych z eksploatacją pojazdów, maszyn i urządzeń (benzyna, ON, propan-butan, olej opałowy). Wyliczone emisje (liczba A) w przeliczono na sprzedaż w mln zł (liczba B).

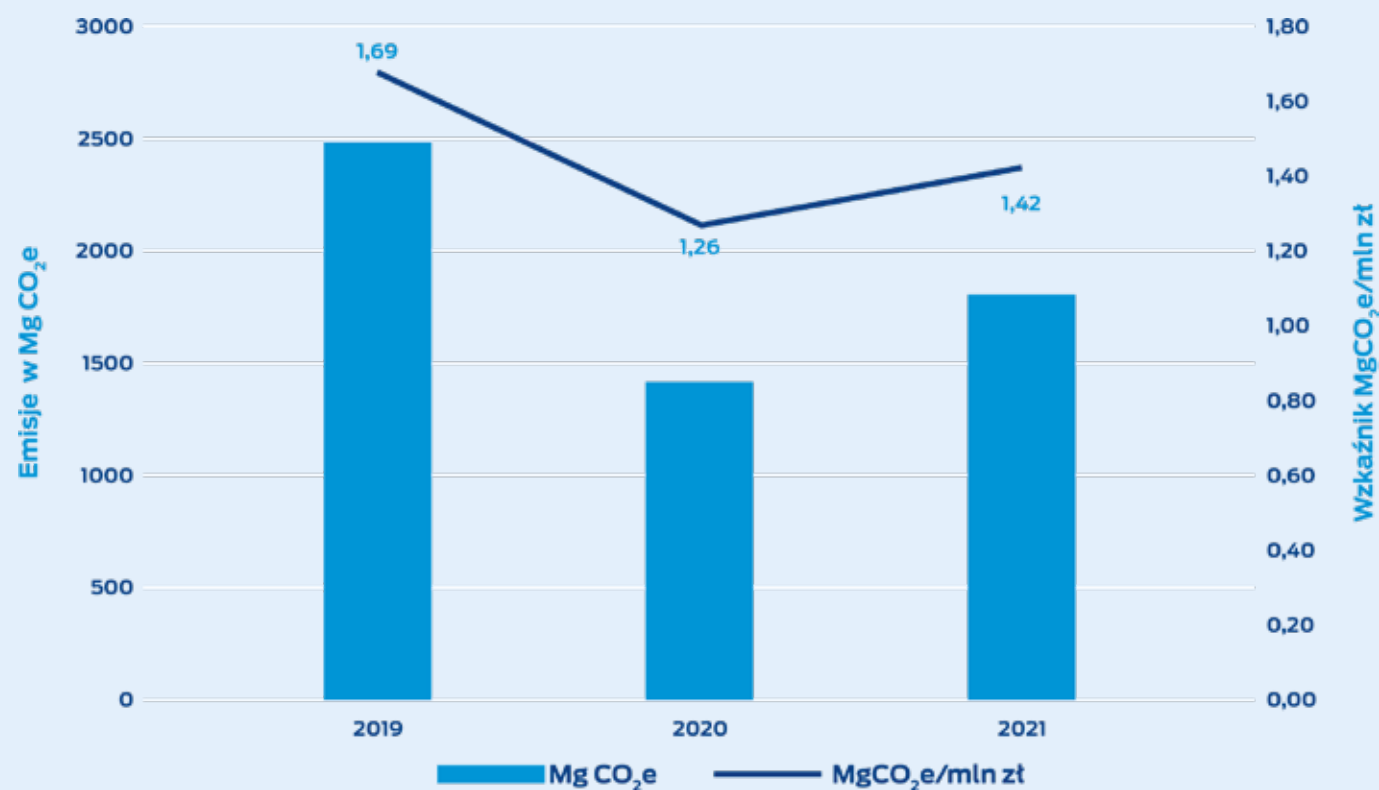
Spółka ONDE zainstalowała filtrator powietrza w Toruniu. Oczyszcza 17 mln m³ powietrza w ciągu roku.

Zestawienie poziomów emisji zanieczyszczeń realizowanych do powietrza przez ERBUD S.A. w latach 2019-2021 w przeliczeniu na sprzedaż.

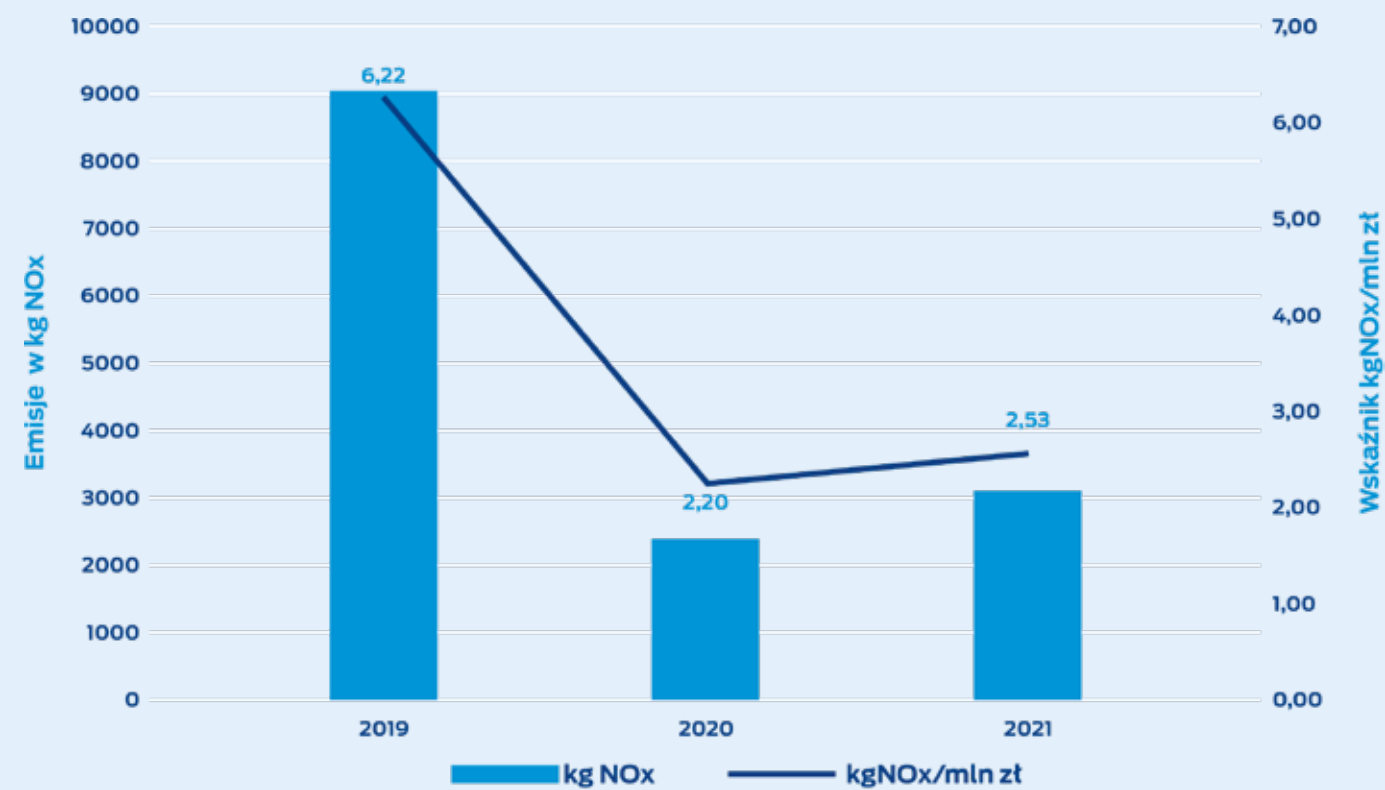
Emisja do powietrza	EMISJE [Mg]			Wskaźnik Mg/mln zł		
	Liczba A			R=A/B*		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Emisje CO2 ze spalania paliw w samochodach	1004,17	1153,54	1431,30	0,69	1,05	1,14
Emisje CO2 ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	1468,83	221,72	351,71	1,00	0,20	0,28
Catkowe emisje CO2	2473,00	1375,26	1783,01	1,69	1,26	1,42
Emisja do powietrza	EMISJE [kg]			Wskaźnik kg/mln zł		
	Liczba A			R=A/B		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Emisje CO ze spalania paliw w samochodach	3414,56	4165,84	5612,23	2,33	3,82	4,48
Emisje CO ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	12221,05	1869,57	2778,34	8,35	1,71	2,22
Catkowe emisje CO	15635,61	6035,40	8390,57	10,68	5,53	6,69
Emisje NOx ze spalania paliw w samochodach	1048,43	1113,96	1217,56	0,72	1,02	0,97
Emisje NOx ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	8059,85	1289,48	1961,12	5,51	1,18	1,56
Catkowe emisje NOx	9108,28	2403,44	3178,68	6,22	2,20	2,53
Emisje SO2 ze spalania paliw w samochodach	**			**		
Emisje SO2 ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	140,90	11,60	11,77	0,10	0,01	0,01
Catkowe emisje SO2	140,90	11,60	11,77	0,10	0,01	0,01
Emisje PM 2,5 ze spalania paliw w samochodach	32,14	35,21	11,77	0,02	0,03	0,03
Emisje PM 2,5 ze spalania paliw pojazdach wolnobieżnych maszynach i urządzeniach	2341,37	322,3	453,73	1,60	0,29	0,36
Catkowe emisje PM 2,5	2373,51	357,51	453,73	1,62	0,33	0,36

*Liczba B – sprzedaż w latach (2019 -1464 mln zł, 2020 – 1094 mln zł, 2021 – 1254 mln zł)
** - Emisje SO2 ze spalania paliw w samochodach nie została uwzględniona z uwagi na brak wskaźników przeliczeniowych dla samochodów spełniających europejskie standardy emisji spalin. ERBUD S.A. obecnie w swojej flocie posiada samochody z normą EURO 6.

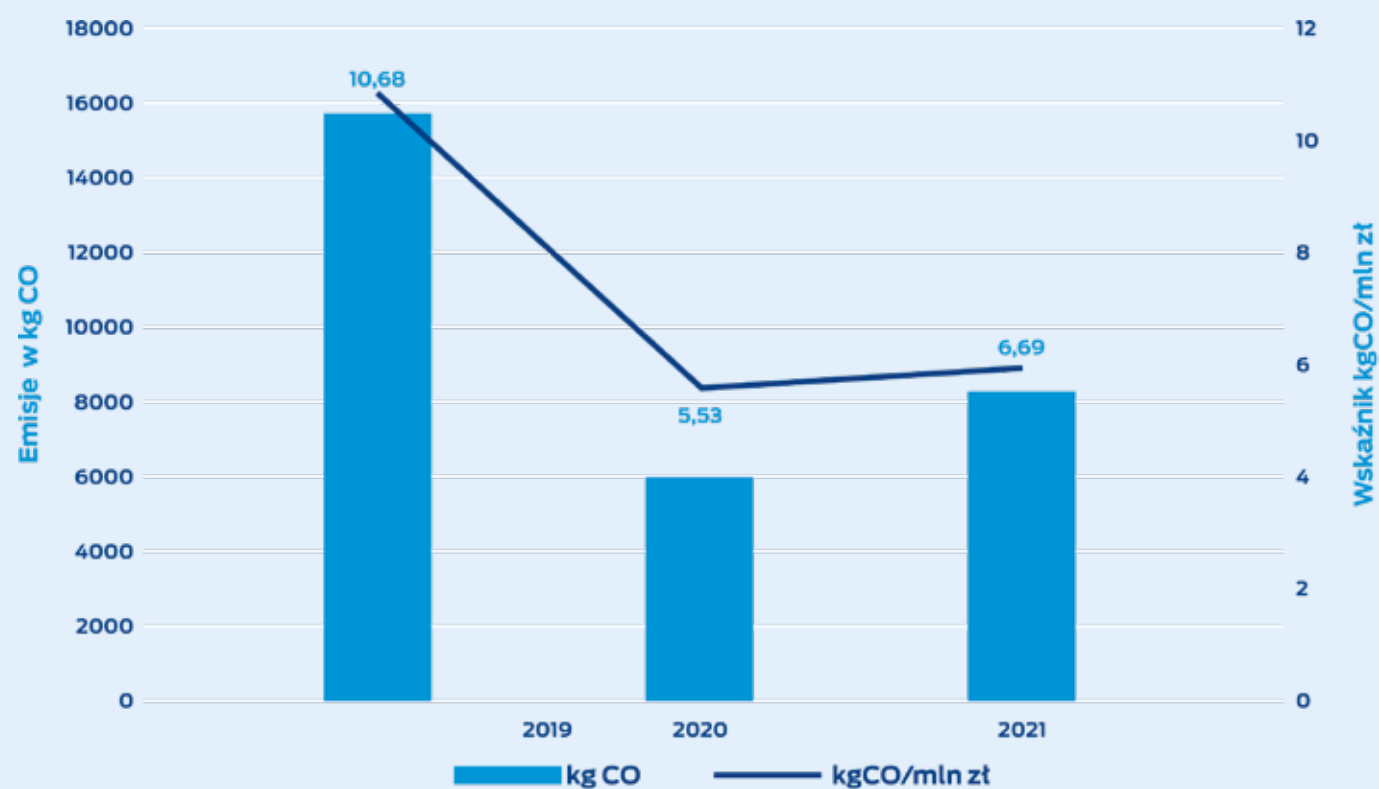
Emisje CO₂ w latach 2019-2021.

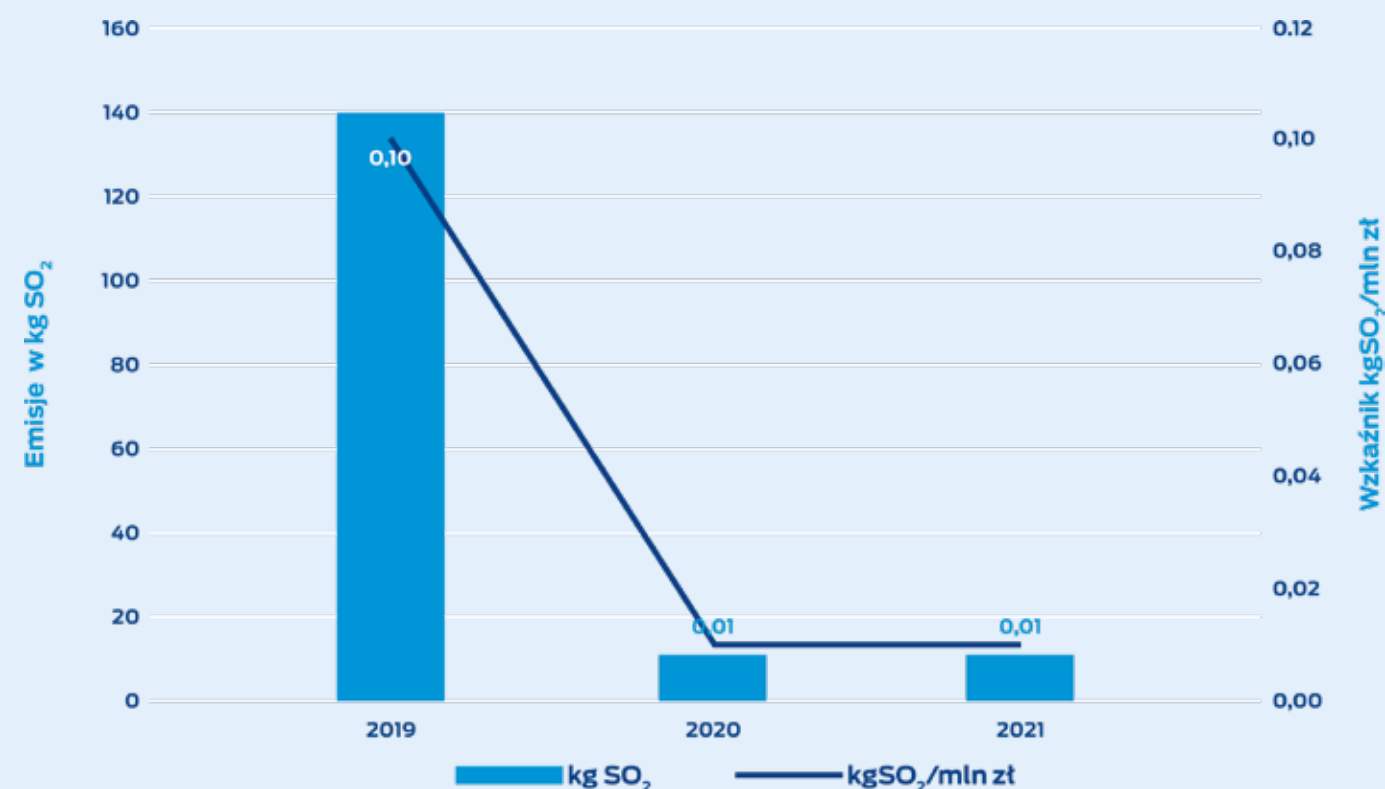
Emisje NO_x w latach 2019-2021.

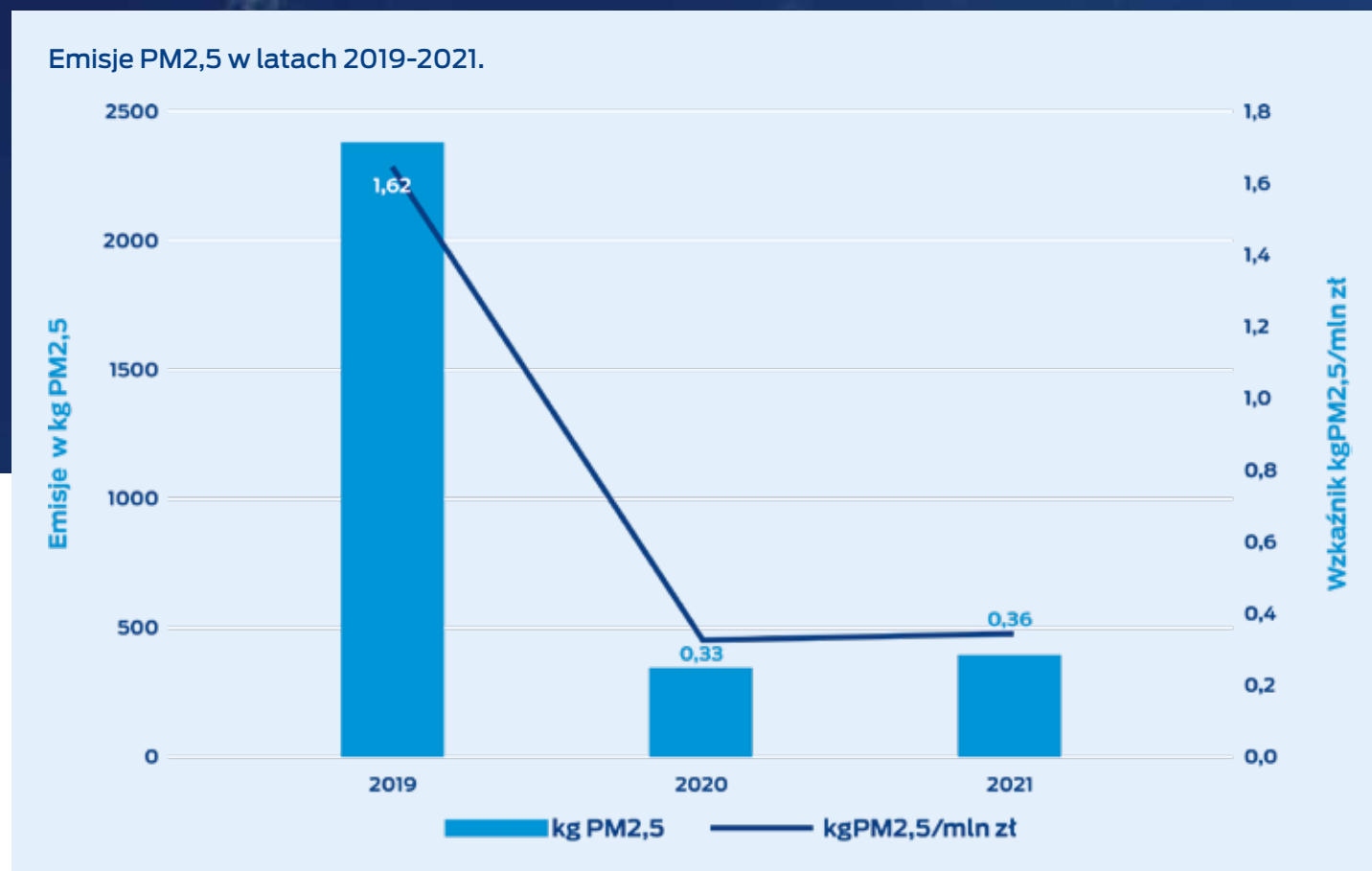

Emisje CO w latach 2019-2021.

Emisje SO₂ w latach 2019-2021.

Na podstawie powyższych założeń metodycznych i wykonanych na ich podstawie wyliczeń można stwierdzić niewielki wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza w roku 2021 względem 2020, jednak w dalszym ciągu znaczący ich spadek względem roku bazowego 2019. Analiza (powyższa tabela) wskazuje na taki fakt w aspekcie wszystkich rodzajów zanieczyszczeń.

Największe, wzrosty w 2021 roku względem 2020 zanotowano w przypadku emisji CO (blisko 40%), NOx (32%) oraz CO2 (32%), co wiąże się w sposób bezpośredni z prawie 30% wzrostem zużycia paliw na realizowanych projektach przy jednoczesnym wzroście o 15% sprzedaży w roku 2021 do roku 2020.

Wzrosty zaobserwowano (choć przy niższych bazach bezwzględnych) także przy emisje SO2 oraz pyłów zawieszonych PM.

Rok 2021 był kolejnym rokiem wpływu obostrzeń społecznych, w tym lockdownów, związanych z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2. Choć ten wpływ był mniejszy, w dalszym ciągu powodował ograniczenie gospodarczych działań operacyjnych. Uważamy więc, że podobnie jak roku 2020 nie należy traktować roku 2021 jako w pełni reprezentatywnego dla zarządzania, czytaj ograniczania, poziomami emisji.

7. Pośredni pozytywny wpływ działalności ERBUD na środowisko

Wychodząc naprzeciw światowym megatrendom społecznym (w tym przede wszystkim megatrendowi pod nazwą Climate change and Resource scarcity), włączając się w jego kontekście w globalne działania (postanowienia kolejnych Światowych Szczytów Klimatycznych, a także Agendy 2030), w strategię Unii Europejskiej (bycie światowym liderem w ograniczaniu emisji GHG, aż do uzyskania pełnej neutralności klimatycznej, co zapisano w strategii Europejski Zielony Ład) oraz realizując plany Polski (zmiana miksu energetycznego kraju i budowa gospodarki niskoemisyjnej, zapisane w Polityce energetycznej Polski do 2040 roku, a także rozwój budownictwa pasywnego), wspólnie z innymi spółkami z Grupy ERBUD, w ramach konsorcjum projektujemy i realizujemy zamierzenia budowlane obejmujące inwestycje sektora OZE (z ONDE S.A.) oraz inwestycje przemysłowe i energetyczne (z ERBUD Industry Sp. z o.o.). Kierunek tych działań został opisany w dokumentach strategicznych ERBUD S.A. oraz w Polityce klimatycznej Grupy ERBUD na lata 2020-2050.

Zawarto w niej m.in. następujące cele:

- uwzględnienie w kryteriach kształtowania portfela zamówień szerokiego wachlarza aspektów klimatycznych,
- nadawanie priorytetu inwestycjom opartym na wykorzystaniu instalacji wytwórczych bazujących na źródłach odnawialnych,
- systematyczną analizę i kontrolę czynników wpływających na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych na każdej z prowadzonych inwestycji,

a także między innymi poniższe sposoby realizacji tych celów:

- uczestnictwo ERBUD S.A. w organizacjach i projektach związanych z działaniem na rzecz złagodzenia negatywnych zmian klimatu,
- wprowadzenie i utrzymanie wskaźnika oraz systemu oceny i wyboru dostawców ERBUD S.A. w zakresie emisyjności i wpływu na klimat wykorzystywanych przez nich technologii i urządzeń,
- priorytetyzację oraz rozwój technologii budowlanych, związanych z możliwością realizacji inwestycji niskoemisyjnych lub też służących poprawie klimatu na każdym etapie cyklu życia projektu budowlanego realizowanego przez spółkę, ze szczególnym uwzględnieniem projektów typu BREEAM oraz LEED.

Powyższe cele były w roku 2021 i będą w kolejnych latach realizowane w następujących rodzajach inwestycji prowadzonych przez ERBUD S.A.:

- poprzez budowę farm wiatrowych stanowiących źródło energii odnawialnych zmniejszające udziału w rynku energii pochodzącej ze źródeł nieodnawialnych,
- poprzez budowę lub modernizację instalacji przemysłowych i energetycznych w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, tak GHG, jak i pozostałych (SO₂, NO_x, etc),
- poprzez realizację inwestycji w technologiach budownictwa niskoemisyjnego i pasywnego.

Przykłady realizacji przez ERBUD S.A. projektów budowlanych o charakterze przemysłowym, spełniających powyższe założenia, cele i kryteria przedstawiono w tabeli poniżej.

Poniższa tabela zawiera listę ostatnio realizowanych przez ERBUD inwestycji z sektora przemysłowego i energetycznego ograniczających emisje zanieczyszczeń do powietrza.

Lp.	Nazwa inwestycji	Stan realizacji
1.	Modernizacja instalacji oczyszczania spalin obejmującej instalację odsiarczania, odpylania i niekatalitycznego odazotowania (SNCR) dla 4 kotłów wodnych WR w Ciepłowni Rejtana w Częstochowie	Zakończono
2.	Przebudowa istniejącej elektrociepłowni MICHELIN POLSKA S.A. polegająca na wyburzeniu budynku technicznego nr 58, budowie nowego budynku technicznego oraz zainstalowaniu w nim nowego kotła parowego opalanego gazem ziemnym wraz z przebudową niezbędnej infrastruktury - z jednoczesnym ograniczeniem istniejących węglowych źródeł spalania paliw.	Zakończono
3.	Modernizacja kotła parowego OP-215 w celu redukcji emisji NO _x w Grupa Azoty Zakłady Azotowe Puławy S.A., w tym budowa instalacji katalitycznego odazotowania spalin.	W trakcie realizacji
4.	Przebudowa istniejącej elektrowni Michelin Polska S.A. obejmująca instalację drugiego nowego kotła opalanego gazem ziemnym w istniejącym budynku nr 58 wraz z renowacją niezbędnej infrastruktury z jednoczesnym ograniczeniem istniejących węglowych źródeł spalania paliw.	W trakcie realizacji
5.	Budowa kotłowni szczytowo-rezerwowej z dwoma kompletnymi kotłami wodnymi, płomienicowo-płomieniówkowymi o mocy cieplnej po 38 MWt w TAURON Ciepło Sp. z o.o., Zakład Wytwarzania Bielsko-Biała Elektrociepłownia Bielsko – Północ EC-2w formule zaprojektuj i wybuduj „pod klucz” zdolnej do bezpiecznej pracy, z gwarantowaną wysoką sprawnością i dyspozycyjnością, dotrzymującą wyznaczone standardy ekologiczne.	W trakcie realizacji
6.	Budowa rezerwowo-szczytowej wodnej kotłowni gazowej z dwoma kotłami o mocy ok. 20 MWt każdy i jednym kotłem o mocy ok. 10 MWt oraz niezbędnej infrastruktury budowlanej i technologicznej dla Energa Kogeneracja Sp. z o.o. w Elblągu – Zakład w Kaliszu.	W trakcie realizacji

Krajowa energetyka w znacznej mierze bazuje na spalaniu węgla kamiennego, co stanowi główne źródło emisji szkodliwych zanieczyszczeń do środowiska np. tlenków azotu, tlenów siarki. ERBUD realizując inwestycje związane z modernizacjami kotłów połączonych z budową instalacji oczyszczania spalin znacząco wpływa na poprawę stanu środowiska. Ograniczając szkodliwe emisje minimalizujemy m.in. powstawanie dziury ozonowej, efektu cieplarnianego, smogu fotochemicznego, zakwaszenia środowiska czy bezpośredniego negatywnego oddziaływania na organizmy żywe.

ERBUD ma również swój wkład w zwiększaniu udziału energii elektrycznej wytwarzanej z OZE poprzez budowę farm wiatrowych na terenie całej Polski. W latach 2018 - 2021 uczestniczyliśmy w budowie 175 turbin wiatrowych o łącznej mocy 491,1MW.

Inwestycje z sektora OZE (farmy wiatrowe).

	Projekty	Farmy wiatrowe	
Projekty	Liczba	Turbiny [szt.]	Moc [MW]
Razem	10	267	693,5
w tym:			
Zakończone	8	175	491,1
W realizacji	2	92	202,4
Rozpoczęte			
2018	1	38	101,3
2019	2	57	160,3
2020	6	166	411,3
2021	1	6	20,7
2022	0	0	0

Zestawienie województw, na terenie których były i obecnie są realizowane inwestycje z sektora OZE (farmy wiatrowe)

Lp.	Województwo	Stan realizacji	Liczba projektów	Turbiny [szt.]	Moc [MW]
1.	Pomorskie	Zakończone	1	38	101,3
2.	Zachodniopomorskie	Zakończone	4	106	319,2
3.	Zachodniopomorskie	W realizacji	1	37	81,4
4.	Lubuskie	W realizacji	1	12	24,0
5.	Mazowieckie	W realizacji	1	55	121,0
6.	Pomorskie	W realizacji	3	57	148,0

Z uwagi na tajemnicę i poufność informacji handlowych/przemysłowych dot. działalności klientów, na rzecz których ERBUD SA realizował projekty przemysłowe i energetyczne, aspekt pośredni z nimi związany jest jedynie ogólnie opisany bez szczegółowych ilościowych danych potwierdzających efekty działalności środowiskowej.

Panele fotowoltaiczne na dachu realizacji mieszkalnej przy ul. Piątkowskiej w Poznaniu (buduje oddział Wrocław).

Budynek biurowy w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 15
Certyfikat: BREEM, poziom EXCELLENT

Budowa „Zielonych Budynków„ z certyfikatem BREEAM lub LEED.

Zielone budownictwo to obszar budownictwa zrównoważonego i ekologicznego, oszczędnego a zarazem komfortowego stworzonego z poszanowaniem środowiska naturalnego, którego ERBUD S.A. od wielu lat jest częścią. Wprowadzanie zielonych rozwiązań oraz certyfikacja środowiskowa budynków stają się obecnie trendem, a zrównoważone podejście do projektowania, budowy i eksploatacji budynku jest coraz powszechniejsze. Jest to podyktowane rosnącymi wymaganiami krajowymi i unijnymi, związanymi z zapewnieniem efektywności energetycznej, koniecznością ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz zmieniającymi się preferencjami inwestorów, najemców, mieszkańców dotyczącymi troski o środowisko.

Uzyskanie takiego „zielonego” certyfikatu wymaga dużego zaangażowania zarówno podczas prac projektowych jak i budowy, a także zrealizowania bardzo wielu restrykcyjnych wymagań i szczegółowych wytycznych.

Najpopularniejszymi międzynarodowymi systemami certyfikacji zielonego budownictwa są amerykański LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) i brytyjski BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method).

Wszystkie obecne na polskim rynku systemy certyfikacji z założenia mają jeden cel - wpływanie na sposób projektowania, wznoszenia i użytkowania budynków w celu uzyskania równowagi pomiędzy czynnikami środowiskowymi, ekonomicznymi i społecznymi.

ERBUD S.A. projektując budynki uwzględnia wiele kluczowych aspektów, które pozwalają na uzyskanie założonego poziomu certyfikacji. Inwestycja na etapie projektowym i realizacyjnym poddawana jest wielokryterialnej ocenie nie tylko pod względem efektywności energetycznej, oszczędzania wody, doboru bezpiecznych, przyjaznych i ekologicznych materiałów, oświetlenia dziennego i redukcji odpadów ale również stworzenia takich warunków, aby sprzyjały zdrowiu i dobremu samopoczuciu ludzi.

Realizując projekty ubiegające się o certyfikat „zielonego budynku” ocenie podawane jest nie tylko wykonywanie robót zgodnie z założeniami projektowymi ale również sposób prowadzenia budowy obejmujący m.in.:

- ograniczenie zużycia mediów, w tym wody, energii elektrycznej oraz stały monitoring ich zużycia przez cały czas trwania inwestycji,
- ograniczenie wytwarzania odpadów, selektywną zbiórka odpadów, zapewnienie odpowiedniego dla danego poziomu certyfikacji % odzysku odpadów wytworzonych na budowie,
- zabezpieczenie wszystkich cennych przyrodniczo elementów (drzew, krzewów, cieków wodnych, mokradł),
- zabezpieczenie granicy działki w celu ograniczenia spływu powierzchniowego wód opadowych na sąsiednie działki,
- zabezpieczenie terenu budowy przed erozją i wywiewaniem wierzchniej warstwy ziemi,
- przestrzeganie wytycznych ekologa sprawującego nadzór przyrodniczy nad inwestycją,
- używania drewna legalnego pochodzenia,
- dogodna komunikacja po terenie budowy.

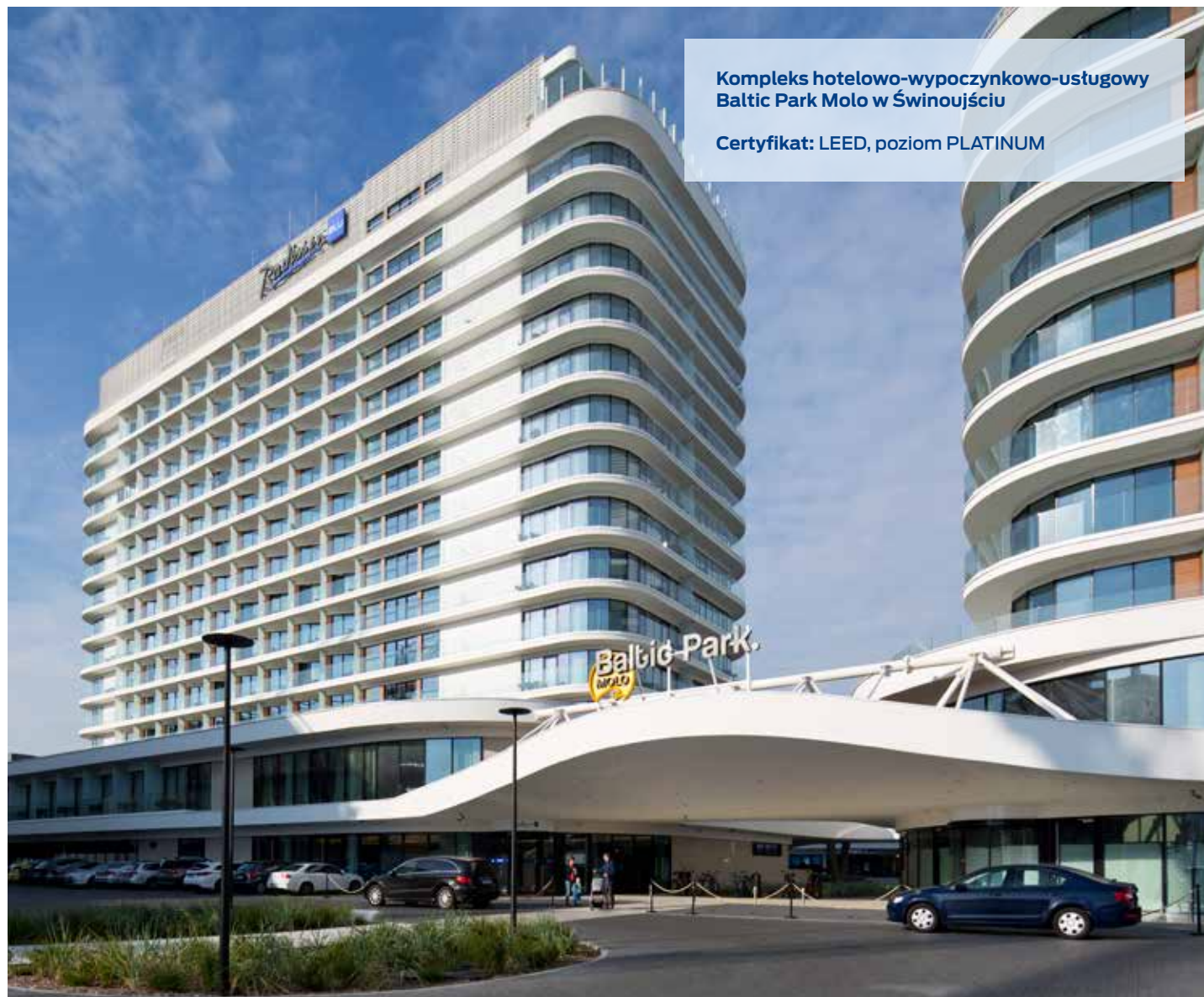
ERBUD S.A. wszystkie te kryteria spełniał wzorowo, o czym świadczy wybudowanie 15 inwestycji spełniających wymagania certyfikacji BREEAM i LEED o łącznej kubaturze przekraczającej 4,5 mln m³ i buduje kolejne. Stworzyliśmy “zielone budynki” takie jak:

- Budynek biurowy w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 15,
- Eurocentrum Office Complex w Warszawie,
- Centrum Dystrybucyjne Lidl w Stargardzie Szczecińskim,
- Centrum handlowe Galeria Młociny w Warszawie,
- Centrum handlowe Hala Koszyki w Warszawie,
- Royal Wilanów w Warszawie,
- Kompleks hotelowo-wypoczynkowo-usługowy Baltic Park Molo w Świnoujściu,
- Centrum Praskie Koneser w Warszawie,
- Budynek biurowy Szucha Premium Offices w Warszawie.

Zrealizowane od 2011 roku inwestycje z certyfikatem BREEAM lub LEED.

Certyfikat BREEM						
Ocena	Unclassified	Pass	Good	Very Good	Excellent	Outstanding
Liczba budynków	-	-	-	9	1	-

Certyfikat LEED				
Ocena	Certified	Silver	Gold	Platinum
Liczba budynków	-	-	3	2

**Kompleks hotelowo-wypoczynkowo-usługowy
Baltic Park Moło w Świnoujściu**
Certyfikat: LEED, poziom PLATINUM

Centrum handlowe Hala Koszyki w Warszawie
Certyfikat: BREEM, poziom VERY GOOD

Centrum handlowe Galeria Młociny w Warszawie
Certyfikat: BREEM, poziom VERY GOOD

Centrum Praskie Koneser w Warszawie
Certyfikat: BREEM, poziom VERY GOOD

8. Zgodność z wymaganiami prawnymi mającymi zastosowanie w ERBUD S.A.

Spółka ERBUD S.A. identyfikuje mające zastosowanie wymagania prawne i inne dotyczące ochrony środowiska opierając się na zapisach Księgi ZSZ oraz procedurze nr 6 „Zarządzanie środowiskowe”. Wymagania prawne dotyczące środowiska monitorowane są w sposób ciągły przez Pion Prawny oraz Pion BHP. Spółka dokonuje oceny zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi uregulowaniami dotyczącymi środowiska na każdym etapie cyklu życia wyrobu/usługi. W przypadku zmian i konieczności dostosowania zapisów do nowych wymagań ERBUD S.A. wprowadza natychmiastowe działania mające na celu osiągnięcie zgodności oraz komunikuje zmiany wszystkim zainteresowanym stronom, których dotyczą.

Przy ocenie zgodności brane są również pod uwagę wszystkie inne wymagania w tym m.in.:

- wymagania decyzji środowiskowych wydanych dla realizacji budowy,
- postanowienia pozwoleń na budowę,
- wymagania klienta odnośnie ochrony środowiska,
- decyzje władz lokalnych,
- wytyczne nadzoru przyrodniczego,
- wytyczne organów nadzoru powołane do kontroli ochrony środowiska,
- wytyczne wynikające z obowiązujących w spółce systemów zarządzania środowiskowego i ustalonej w tym zakresie polityki

oraz inne wymagania mające zastosowanie przy realizacji przez ERBUD S.A. inwestycji budowlanych.

ERBUD S.A. potwierdza, że przeprowadzona ocena zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi z zakresu ochrony środowiska za rok 2021 i pierwsze półrocze 2022 roku nie stwierdziła niezgodności.

Wszystkie procesy związane z realizacją inwestycji budowlanych, w tym działania o charakterze projektowym wykonywane są z uwzględnieniem wszystkich obowiązujących w Polsce i Wspólnocie Europejskiej przepisów prawnych z zakresu ochrony środowiska. Weryfikacja powyższego stwierdzenia została przeprowadzona w Spółce w odniesieniu do całej działalności firmy. Ustalona została procedura okresowej oceny spełniania wymagań prawnych oraz określono kryteria operacyjne działalności ERBUD S.A.

W przeprowadzonej ocenie zgodności z zakresu ochrony środowiska przeanalizowano zagadnienia dotyczące m.in.: emisji do powietrza, wody, gleby z procesów produkcyjnych, emisję hałasu, bioróżnorodność, preparaty i substancje chemiczne, gospodarkę odpadami, produkty zawierające azbest. Stwierdzono, że ERBUD S.A. ma uregulowany stan formalno-prawny.

ERBUD S.A. systematycznie przedkłada do odpowiednich urzędów marszałkowskich informacje o zakresie korzystania ze środowiska zgodnie z wymaganiami prawnymi oraz wylicza i wnosi stosowne opłaty. Spełnia również obowiązek prawny w zakresie sprawozdawczości środowiskowej (sporządzanie raportu o emisjach ze spalania paliw w silnikach spalinowych do Krajowej bazy o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancji prowadzonej przez KO-BiZE (Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami).

Gospodarowanie odpadami komunalnymi prowadzone jest w oparciu m.in. o zapisy m.in. ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2022 Nr 1297 – tekst jednolity) oraz Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie danej gminy, na obszarze której spółka posiada biura oddziałów oraz prowadzi budowy. Odpady komunalne w siedzibie firmy, biurach oddziałów oraz budów podawane są selektywnej zbiórce zgodnie z wymaganiami prawnymi, zapisami systemowej dokumentacji środowiskowej oraz odbierane przez firmy posiadające stosowne uprawnienia.

Odpady powstające w ramach procesu budowlanego magazynowane są w sposób selektywny w wydzielonych i oznaczonych kontenerach. ERBUD S.A. zgodnie z wymaganiami art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach posiada nr rejestrowy w BDO (Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami) - 000082035.

Ewidencja odpadów prowadzona jest przez wyznaczonych i przeszkolonych pracowników. Zgodnie z wymaganiami prawnymi sprawozdawczość o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami przekazywana jest do właściwych Marszałków Województw za pośrednictwem systemu BDO. Za rok 2021, w związku z prowadzoną działalnością na terenie całego kraju złożono wymagane sprawozdania do 12 Marszałków województw, na terenie których realizowaliśmy inwestycje budowlane i były wytwarzane odpady.

Wytworzone odpady przekazujemy wyłącznie odbiorcom posiadającym odpowiednie decyzje administracyjne (zezwolenia na zbieranie lub/i przetwarzanie odpadów). Dopuszczalne jest również przekazywanie odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym, niebędącym przedsiębiorcami, do wykorzystania na ich własne potrzeby zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska 10 listopada 2015 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz.U.2016.93).

Magazynowanie substancji i odpadów niebezpiecznych prowadzone jest w sposób zapewniający bezpieczeństwo ekosystemów gruntowych i wodnych a każda lokalizacja wyposażona jest w niezbędne środki w przypadku niekontrolowanego uwolnienia się substancji do środowiska.

Firmy podwykonawcze świadczące usługi na rzecz ERBUD S.A. zobowiązane są do spełniania przyjętych w spółce zasad ochrony środowiska, zgodnie z załącznikiem do Umów „Wymagania środowiskowe dla Podwykonawców” oraz indywidualnymi wymaganiami obowiązującymi na terenie realizowanych budów.

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej reprezentowane przez Dyrektora Joannę Jasińską (nazwisko), o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS **PL-V-0002** akredytowany(-a) lub licencjonowany(-a) w odniesieniu do zakresu **41, 42, 43** (kod NACE) oświadcza, że przeprowadził(-a) weryfikację, czy obiekt(-y) lub cała organizacja, o których mowa w ~~deklaracji środowiskowej~~/uaktualnionej deklaracji środowiskowej(*) organizacji **ERBUD S.A.** (nazwa) o numerze rejestracji (jeśli jest dostępny) **PL 2.14-008-91** spełnia wszystkie wymagania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. dotyczące dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:

- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska,
- dane i informacje zawarte w ~~deklaracji środowiskowej~~/zaktualizowanej deklaracji środowiskowej(*) organizacji/~~obiekta~~(*) dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz całej działalności organizacji/~~obiekta~~(*) w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Sporządzono w Warszawie dnia 05.08.2022 r.

DYREKTOR
Centrum Certyfikacji Jakości
Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki
i Zarządzania WAT

dr inż. Joanna JASIŃSKA

Własny miód z pasieki stworzonej przez pracowników oddziału toruńskiego

www.erbud.pl